

**Zpráva
o stavu vodního hospodářství
České republiky
v roce 1999**

**MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY**

Obsah:

	str.
1. Úvod	5
2. Stav povrchových a podzemních vod	6
3. Vodohospodářská bilance	13
4. Správa vodních toků	21
5. Opatření ke zmírnění škodlivých účinků vod, zvláště povodní	33
6. Rybníkářství a produkční chov ryb	37
7. Veřejné vodovody a kanalizace	38
8. Finanční podpory investic veřejných vodovodů a kanalizací	44
9. Mezinárodní vztahy	47
10. Plánování	50
11. Legislativa	52
12. Výzkum a vývoj	55

1. Úvod

Zprávu o stavu vodního hospodářství České republiky za rok 1999, dále Modrou zprávu 1999 předkládá Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Tato zpráva navazuje na předchozí publikace a poskytuje souhrnné informace o procesech, které proběhly ve vodním hospodářství v roce 1999, o základních trendech vývoje a rozsahu dosažených změn.

Obdobně jako v letech 1997 a 1998 Modrá zpráva 1999 nevymezuje ani neukládá opatření, která by svým pojetím směřovala do budoucnosti.

2. Stav povrchových a podzemních vod

- V úhrnu srážek byl rok 1999 mírně podnormální

V roce 1999 spadlo na území republiky průměrně 625 mm srážek, což vzhledem k dlouhodobému průměru za období 1961-1990 odpovídá 90 % normálu. Celkově byl tento rok srážkově mírně podnormální, kromě dubna, kdy byly úhrny srážek v Čechách i na Moravě výrazně nadnormální.

Souhrnné údaje hydrologické bilance roku 1999 ve srovnání s předchozími lety vyjadřuje následující tabulka, hodnoty jsou uvedeny v mil. m³:

Položka	Dlouhodobý roční průměr	Roční hodnoty								
		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Srážky	54 653	46 687	48 186	53 391	52 287	61 514	54 890	57 809	56 153	49 291
Evapotranspirace	39 416	37 603	36 159	43 792	37 683	43 950	37 461	39 859	42 750	35 381
Roční přítok ¹⁾	740	420	492	486	553	645	825	653	541	550
Roční odtok ²⁾	15 977	9 504	12 519	10 085	15 157	18 209	18 254	18 603	13 944	14 460
Spolehlivé zdroje povrchových vod ³⁾	4 976	4 453	3 882	4 554	4 247	5 840	7 086	6 200	4 825	4 875
Využitelné zdroje podzemních vod	1 339	900	950	980	1140	1400	1 380	1 430	1 330	1 390

Pramen: ČHMÚ.

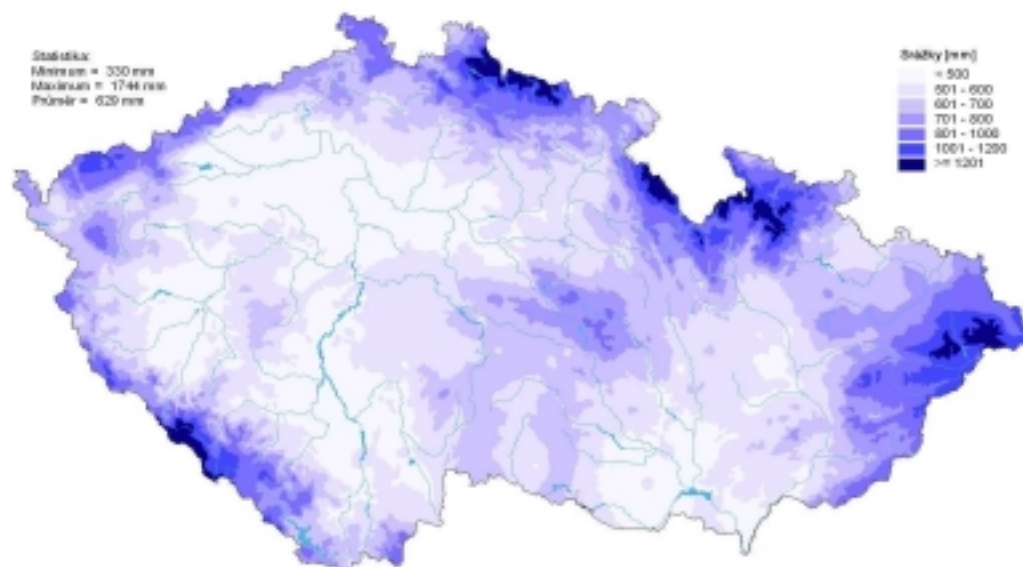
¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států.

²⁾ Roční odtok z území ČR.

³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95 % zabezpečeností.

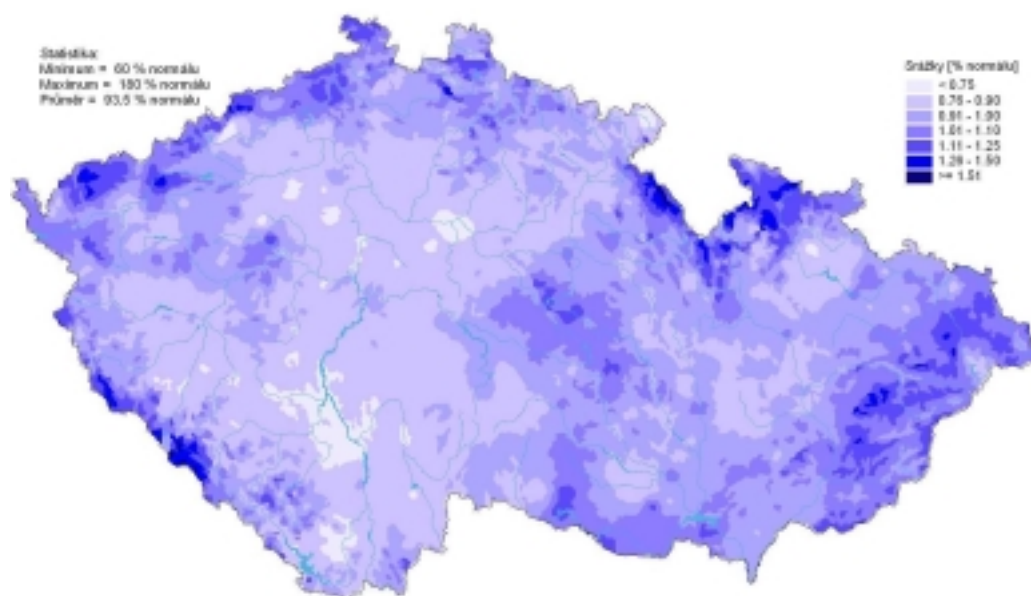
Úhrn srážek na území ČR představují následující mapy:

Úhrn srážek na území ČR v r. 1999 (mm)

Pramen: VÚV TGM - ČHMÚ

Úhrn srážek na území v r. 1999 (% normálu 1961-1990)

Pramen: VUV TGM - ČHMÚ

- **Nebyly zaznamenány mimořádné situace odtokových poměrů**

Za hydrologický rok 1999 oteklo z území České republiky 17 233 mil m³ povrchové vody, za kalendářní rok 14 460 mil. m³ povrchové vody. Kalendářní rok 1999 byl ve většině povodí odtokově slabě podprůměrný. Průměrné roční průtoky se nejčastěji pohybovaly mezi 80 až 95 % dlouhodobého ročního průměru.

Došlo pouze ke dvěma významnějším povodňovým situacím s plošně větším rozsahem. K první v zimním období v souvislosti s táním sněhových zásob ve dvou obdobích a to v únoru a především pak na počátku března a později v letním období po rozsáhlých srážkách v červnu na moravských tocích. Ojedinele se v průběhu roku vyskytly také místní povodně z převážně lokálních srážek (např. Rejvíz – červenec), nebo v důsledku ledových jevů (Mže – únor).

K poslednímu významnému rozvodnění došlo mezi 26. a 28. prosincem následkem dešťových srážek a mírného tání sněhu. Největší vodnosti se v tomto období vyskytly v povodí Berounky, kdy na Radbuze byl dosažen I. stupeň povodňové aktivity.

- **Stav zásob podzemních vod se výrazně nemění**

Režim podzemních vod v hydrologickém roce 1999 začíná maximy v listopadu 1998, které jsou odezvou vyšších srážkových úhrnů v září až listopadu. Dlouhodobý listopadový průměr překročily hladiny podzemních vod o 0,35 m a vydatnosti pramenů dostoupily na 126 % stejné srovnávací hodnoty. V období prosinec až únor se úrovně hladin podzemních vod blížily průměru a vydatnosti pramenů byly slabě nadprůměrné až průměrné při porovnání s odpovídajícími měsíčními dlouhodobými normály 1971 - 1990. Vydatnosti pramenů obdobně jako hladiny v prosinci až únoru postupně klesaly. V lednu klesly 5 % a v únoru 13 % pod dlouhodobý měsíční průměr.

Zásadní význam pro celkový charakter režimu podzemních vod v tomto hydrologickém roce měly vysoké srážkové úhrny po únoru a březnu, spojené s táním sněhu. Zásoby podzemních vod, zejména mělkého oběhu, byly doplněny nad dlouhodobé průměry.

Průměrné hladiny podzemních vod za hydrologický rok 1999 byly 0,05m nad dlouhodobým průměrem. Vydatnosti pramenů byly rovněž slabě nadprůměrné a dosáhly 102 % dlouhodobého průměru.

Celkový základní odtok, který představuje množství celkového odtoku tvořeného podzemními vodami, byl pro rok 1999 předběžně odhadnut na 8 230 mil. m³/rok. Tato hodnota odpovídá 105 % dlouhodobého průměru z období 1971 – 1990.

Výsledky monitoringu jakosti podzemních vod potvrdily, že nedošlo k výrazným změnám od dlouhodobých průměrných hodnot.

- **Jakost povrchových vod se dále zlepšuje**

Pokles vypouštění znečištění, díky zprovoznění a rozšíření čistíren odpadních vod i zásluhou poklesu objemů odpadních vod, má i nadále pozitivní vliv na zlepšení stavu jakosti povrchových vod, zejména v ukazatelích organického znečištění a kyslíkového režimu. Svědčí o tom srovnání údajů za dvouletí 1991-92 a 1998-99, zpracované na základě ukazatelů BSK₅, CHSK_{Cr}, N-NH₄, N-NO₃, Pcelk. a saprobní index makrozoobentosu do tzv. základní klasifikace (viz. následující mapy jakosti vod v tocích ČR).

V nejhorší, páté třídě jakosti vody (velmi silně znečištěná voda) je z větších toků v delším úseku Jihlava (od Jihlavy po Třebíč), Lužnice nad a pod Tábořem. Z velké části je znečištěna Bílina. Nejhorší jakost vody byla zaznamenána v Teplickém potoce a v Bílině, tyto málo vodné toky ovlivňují průmyslové zdroje Chemopetrol a.s. Litvínov, Spolchemie, a.s. Ústí nad L. i města Most a Teplice. Stále je znečištěna rekreačně využívaná Lužnice; kromě zdrojů znečištění v Táboře a velkovýkrmny vepřů v Třeboni se na zhoršení jakosti vody podílí intenzivní rybářské hospodaření na rybnících v celém povodí Lužnice. Hlavní příčinou znečištění Jihlavy jsou nedostatečně vyčištěné odpadní vody z města Jihlavy vyústěné do málo vodného toku.

Od roku 1991 došlo k eliminaci V. třídy čistoty na hlavních tocích (Labe, Vltava, Morava, Dyje a Odra) i na některých významných přítocích (Sázava, Cidlina, Chomutovka, Nisa, Olše, Opava) a k přechodu jakosti vody z IV. třídy do III. třídy na dalších tocích (Úpa, Mže, Úhlava, Bečva). V tomto období došlo ke zprovoznění nebo rozšíření rozhodujících čistíren odpadních vod, čímž bylo dosaženo zejména zlepšení kyslíkového režimu toků v důsledku snížení přísunu organického znečištění prakticky po celé délce Labe od Hradce Králové po státní hranici, na Vltavě od Českého Krumlova po nádrž Orlik a pod Prahou až po ústí do Labe, na Sázavě od Havlíčkova Brodu po ústí do Vltavy, na Mži od Tachova po Plzeň, po celé délce Moravy od Hanušovic po státní hranici, prakticky po celé délce Rožnovské Bečvy, Vsetínské Bečvy a Bečvy, po celé délce, Oslavy, Rokytne, Opavy s Opavicí po ústí, Moravice, Olše, Ostravice s Olešnou po Lučinu a Odry po hranici.

Přesto není situace uspokojivá zejména v eutrofizaci vodních toků, v konkrétních vodních tocích ve znečištění těžkými kovy a specifickými organickými látkami, včetně jejich výskytu v sedimentech, a rovněž v ukazatelích mikrobiálního znečištění. Neuspokojivý je rovněž stav jakosti vod v drobných vodních tocích, především v ukazatelích dusitanový a dusičnanový dusík. S ohledem na pokles znečištění z bodových zdrojů znečištění stále významněji ovlivňují jakost povrchových vod plošné a difúzní zdroje znečištění.

Jakost vody v řadě vodních nádrží ovlivňovala eutrofizace. Zvýšená produkce biomasy vodních řas se vyskytla v srpnu a v září v nádržích Orlik a Lipno, v červenci a srpnu v nádrži Rozkoš, v červnu až září v nádrži Vrchlice, kde byl v průběhu srpna a září ohrožen odběr pro vodárenské účely.

- **Jakost podzemních vod se výrazně nemění**

JAKOST VODY V TOCÍCH ČR

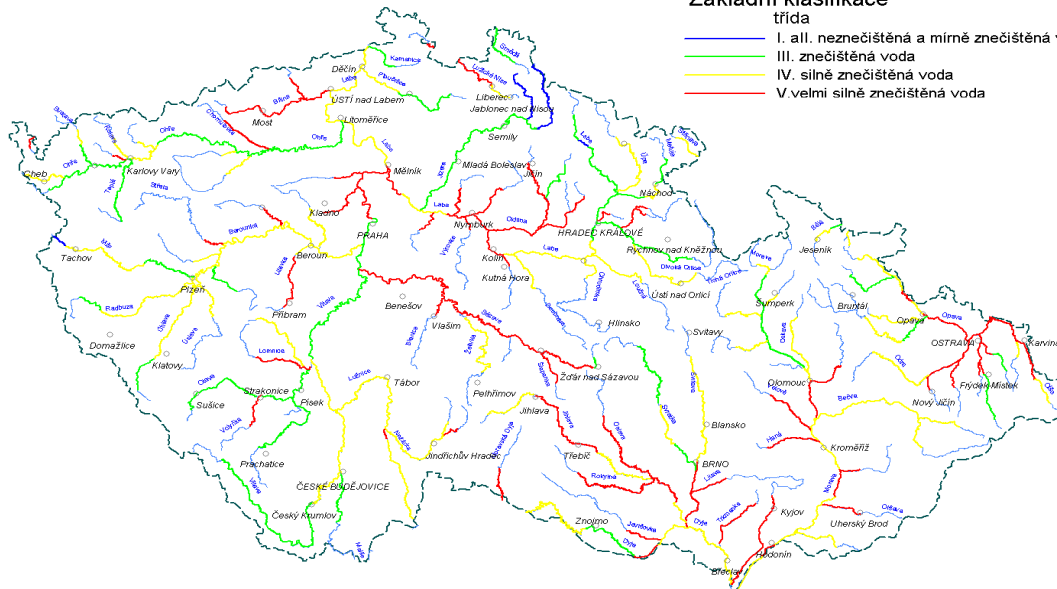
V LETECH 1991-92

HODNOCENÍ PODLE ČSN 75 7221

Základní klasifikace

třída

- I. a II. neznečištěná a mírně znečištěná voda
- III. znečištěná voda
- IV. silně znečištěná voda
- V. velmi silně znečištěná voda

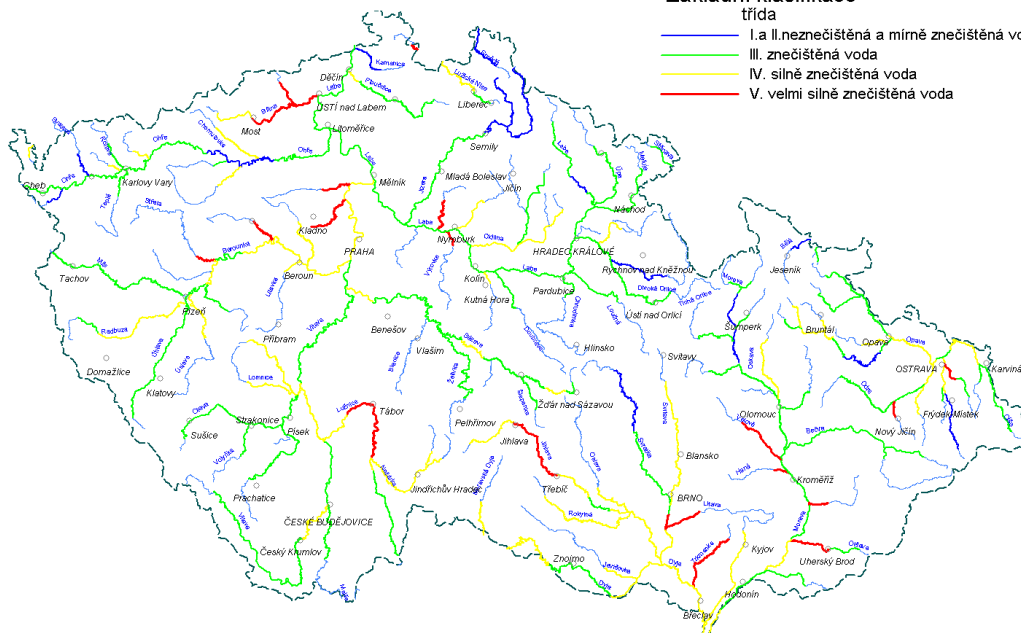
V LETECH 1998-99

HODNOCENÍ PODLE ČSN 75 7221

Základní klasifikace

třída

- I. a II. neznečištěná a mírně znečištěná voda
- III. znečištěná voda
- IV. silně znečištěná voda
- V. velmi silně znečištěná voda

Zpracoval: Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka z podkladů ČHMÚ

- **Jakost podzemních vod se významně nemění**

Hodnocení jakosti podzemních vod v roce 1999 je zpracováno z údajů zjištěných ve státní síti provozované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Provádí se na třech druzích pozorovacích objektů. Do první skupiny objektů patří vrty hlubokých zvodní, především v oblasti České křídové pánve, Českobudějovické a Třeboňské pánve, které monitorují hlubinný oběh podzemní vody. Jejich přímá zranitelnost není velká, znečištění se projevuje se zpožděním. Do druhé skupiny patří vrty mělkých zvodní, soustředěné převážně v aluviích řek Labe, Orlice, Jizery, Ohře, Dyje, Moravy, Bečvy, Odry a Opavy. Tyto podzemní vody jsou snadno zranitelné, s vysokým koeficientem filtrace a s rychlým postupem znečištění. Do třetí skupiny přísluší sledování pramenů, dokumentující přirozené odvodňování podzemních vod zejména oblasti krystalinika a místní odvodnění křídových struktur. Prvé dvě skupiny představují oblasti s významnějšími zdroji podzemních vod.

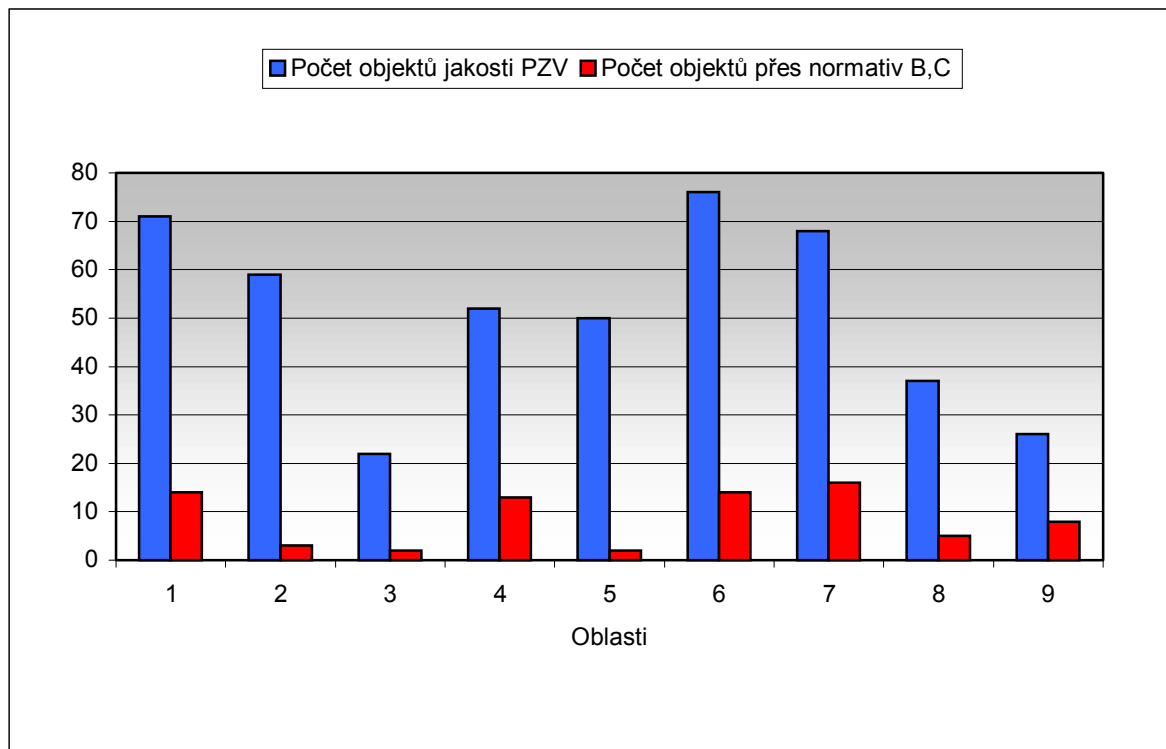
Přehled jednotlivých oblastí za rok 1999

Oblast	Počet objektů	Objektů nad B,C	Amonné ionty	Dusitany	Chloridy	Fluoridy	Hliník	Organ. látky	Ropné látky	Ostatní
1- Praha +stř.Čechy	71	14	4	2	6	2	1	1	0	0
2- Českobudějovická	59	3	0	0	0	0	3	0	0	0
3- Plzeňská	22	2	1	1	0	0	1	0	0	(Cd) 1
4- Chomutovská	52	13	1	3	1	4	3	1	1	0
5- Liberecká	50	2	0	1	0	0	0	0	1	0
6- Královéhradecká	76	14	5	3	0	1	6	0	0	(As) 1
7- Brněnská	68	16	11	2	0	0	4	1	0	0
8- Olomoucká	37	5	3	0	2	0	1	1	0	0
9- Ostravská	26	8	1	4	3	0	0	0	1	0
celkem	461	77	26	16	12	7	19	4	3	2

Pramen: ČHMÚ

Na základě získaných bodových údajů z objektů sítě jakosti podzemních vod ČHMÚ byl v roce 1999 pozorován oproti minulému roku mírný pokles počtu objektů v jednotlivých oblastech České republiky, kde bylo zjištěno překročení normativů B nebo C (podle Metodického pokynu MŽP ČR z 15. 9. 1996 část 2 - Kritéria znečištění zemin a podzemní vody). Tento pokles se týká zejména Brněnské a Olomoucké oblasti, mírný nárůst naopak sledujeme v Ostravské a Královéhradecké oblasti. Situace je znázorněna v mapové situaci.

Objekty jakosti podzemních vod v roce 1999

Pramen: ČHMÚ

3. Vodohospodářská bilance

- Odběry povrchových a podzemních vod dále klesají**

Celkové evidované odběry dosáhly 1870 mil.m³, což je o 8 % méně než v roce 1998.

V roce 1999 bylo evidováno 798 odběrů povrchové vody z vodních toků a nádrží s odběrem 1 419 mil. m³. Snížení odběrů povrchové vody oproti roku 1998 činí 18%. Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 1999 je uvedena v následující tabulce.

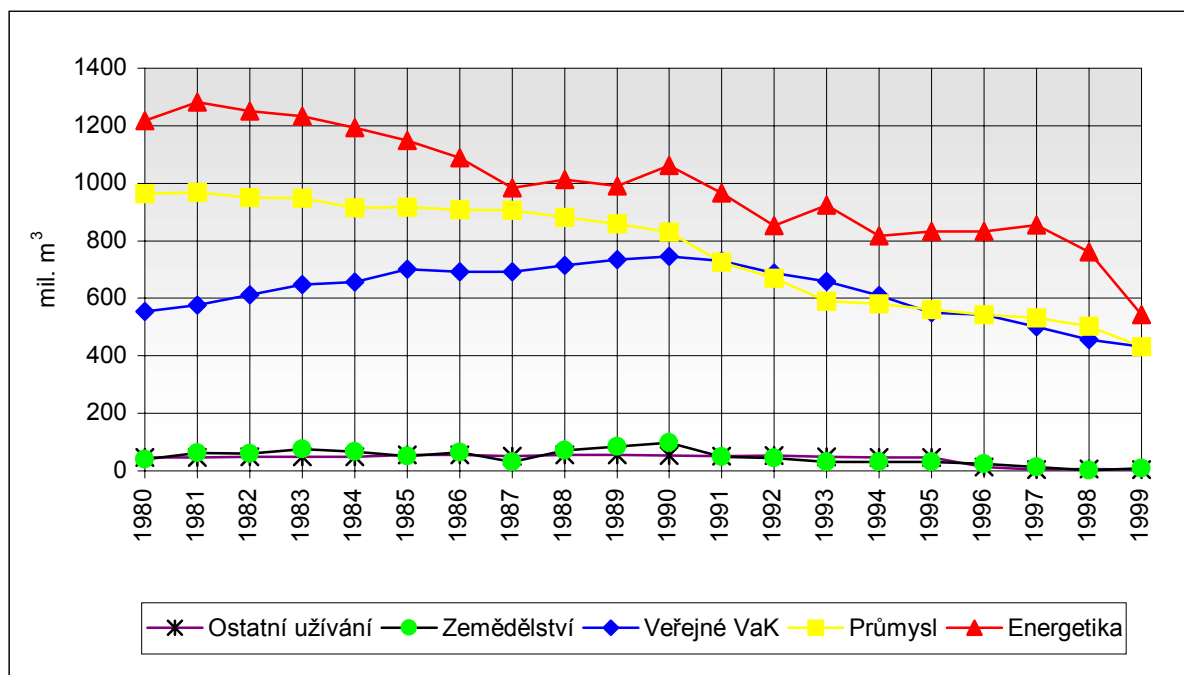
Odběry povrchové vody v roce 1999

Evidence u povodí	Měrné jednotky	Kategorie uživatelů					Celkové údaje
		Vodovody	Energetika	Průmysl	Zemědělství	Ostatní	
povodí Labe	počet	33	8	131	33	3	208
	tis. m ³	46 719,13	371 654,99	149 278,23	3 737,51	160,52	571 550,38
povodí Vltavy	počet	55	0	106	10	21	192
	tis. m ³	203 194,30	0	94 382,40	502,20	3 339,50	301 418,40
povodí Ohře	počet	30	7	74	8	3	122
	tis. m ³	64 988,50	69 238,50	54 766,65	234,10	66,20	189 293,95
povodí Odry	počet	15	1	77	3	8	104
	tis. m ³	77 864,60	7 339,50	105 744,20	18,20	276,40	191 242,90
povodí Moravy	počet	32	2	108	20	10	172
	tis. m ³	37 894,12	94 575,70	28 542,65	3 509,94	1 018,25	165 540,66
Celkem	počet	165	18	496	74	45	798
	tis. m³	430 660,65	542 808,69	432 714,13	8 001,95	4 860,87	1 419 046,29

Pramen: VÚV T.G. M. z podkladů a.s. Povodí pro SVHB99

Největší pokles byl zaznamenán v odběrech pro energetiku a průmysl. Celkový vývoj odběrů povrchových vod od roku 1980 znázorňuje následující graf.

Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 1999

Pramen: VÚV TG.M. z podkladů a.s. Povodí pro SVHB99

V roce 1999 bylo evidováno 2 226 odběrů podzemní vody v množství 450,9 mil. m³. Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 1999 je uvedena v následující tabulce.

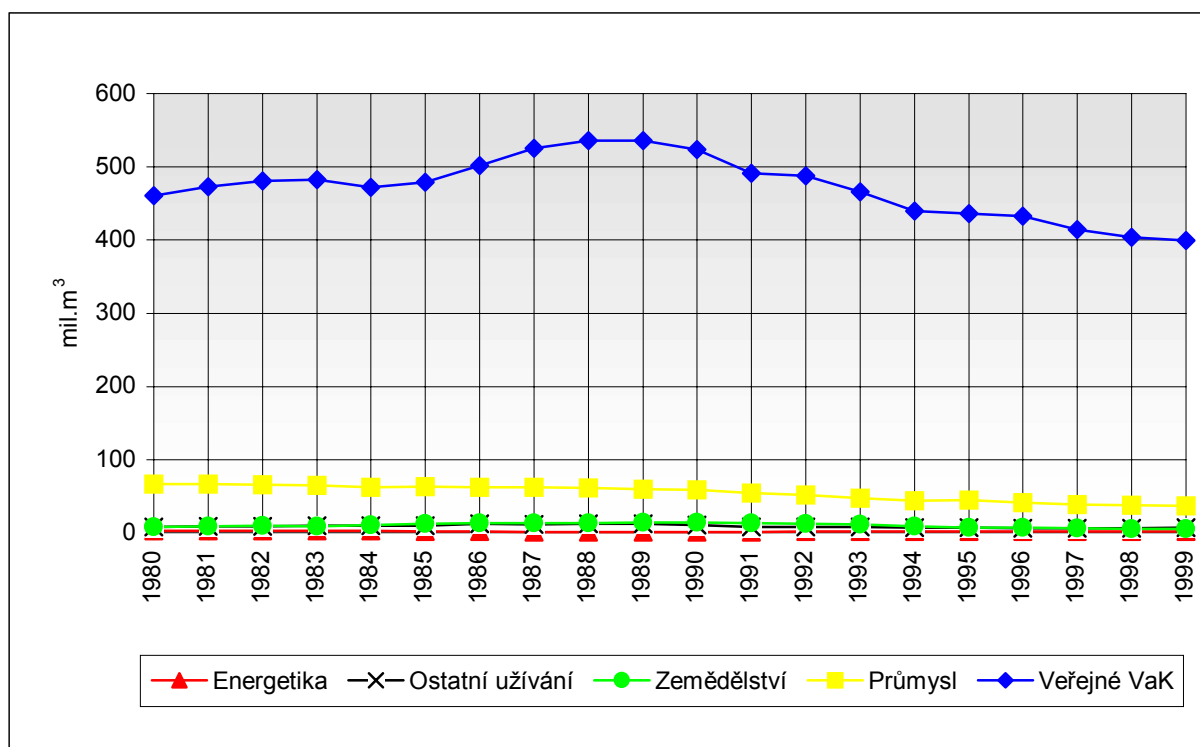
Celkové odběry podzemních vod stagnovaly, k mírnému poklesu došlo u odběrů pro veřejné vodovody. Celkový vývoj odběrů podzemní vody od roku 1980 znázorňuje graf.

Odběry podzemní vody v roce 1999

Evidence u povodí	Měrné jednotky	Kategorie uživatelů					Celkové údaje
		Vodovody	Energetika	Průmysl	Zemědělství	Ostatní	
povodí Labe	počet	466	2	122	33	17	640
	tis. m ³	127 367,48	854,19	10 961,16	905,34	1 340,99	141 429,16
povodí Vltavy	počet	370	0	80	46	21	517
	tis. m ³	35 226,40	0	9 674,30	1 729,80	1 824,3	48 454,80
povodí Ohře	počet	273	1	39	3	10	326
	tis. m ³	63 328,06	449,60	4 918,75	263,80	2 100,59	71 060,80
povodí Odry	počet	123	0	28	12	11	175
	tis. m ³	29 800,10	0	2 382,20	365,10	602,60	33 164,40
povodí Moravy	počet	359	1	123	62	23	568
	tis. m ³	143 682,52	279,70	9 093,09	2 124,70	1 569,60	156 749,61
Celkem	počet	1 591	4	392	156	82	2 226
	tis. m³	399 404,56	1 583,49	37 029,50	5 388,74	7 438,08	450 858,77

Pramen: VÚV T.G. M. z podkladů a.s. Povodí pro SVHB99

Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 – 1999

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů a.s. Povodí pro SVHB99

- **Vodní nádrže plnily svoji funkci v souladu s manipulačními řády**

Vodárenské nádrže měly po většinu roku zásobní prostory plné a mohly být využívány k plynulému zajištění dodávky vody k zásobování pitnou vodou.

Volné objemy v nádržích výrazně ovlivnily průtoky Vltavy Prahou v měsíci březnu při jarním tání. Zvýšené přítoky z horního toku Vltavy byly akumulovány do vltavské kaskády a vhodnými manipulacemi ovlivněny tak, aby nemusela být omezována plavba v Praze.

Mimořádné manipulace prováděné na několika nádržích z důvodu oprav, rekonstrukcí, či výstavby v nádrži byly vždy povoleny vodohospodářskými orgány a neměly podstatnější vliv na odběry, ani na plnění retenčních funkcí nádrží.

- **Klesá též množství vypouštěných odpadních vod**

V roce 1999 bylo evidováno pro státní vodohospodářskou bilanci 2 226 vypouštění odpadních vod do povrchových vod v objemu 1 845,7 mil. m³. Meziroční pokles činí 13 %. K největšímu snížení došlo v kategorii energetika (o 31 %). Struktura evidovaných vypouštění v jednotlivých povodích v roce 1999 je v následující tabulce:

Evidence u povodí	Měrné jednotky	Kategorie uživatelů					Celkové údaje
		Vodovody	Energetika	Průmysl	Zemědělství	Ostatní	
povodí Labe	počet	235	16	156	1	34	442
	tis. m ³	166 829,32	345 952,22	150 572,72	27,27	3 072,73	666 454,26
povodí Vltavy	počet	484	0	124	9	44	661
	tis. m ³	314 545,60	0	93 021,40	1 314,40	6 745,40	415 626,80
povodí Ohře	počet	207	13	167	1	14	402
	tis. m ³	93 681,10	28 320,71	133 548,24	18,80	2 728,21	258 297,06
povodí Odry	počet	116	6	97	0	26	245
	tis. m ³	120 936,60	5 186,20	82 484,90	0	1 709,10	210 316,80
povodí Moravy	počet	305	3	139	3	26	476
	tis. m ³	194 793,33	68 903,30	29 266,97	104,68	1 976,90	295 045,18
Celkem	počet	1347	38	683	14	144	2226
	tis. m ³	890 785,95	448 362,43	488 894,23	1 465,15	16 232,34	1 845 740,10

Pramen: VÚV T.G. M. z podkladů a.s. Povodí pro SVHB99

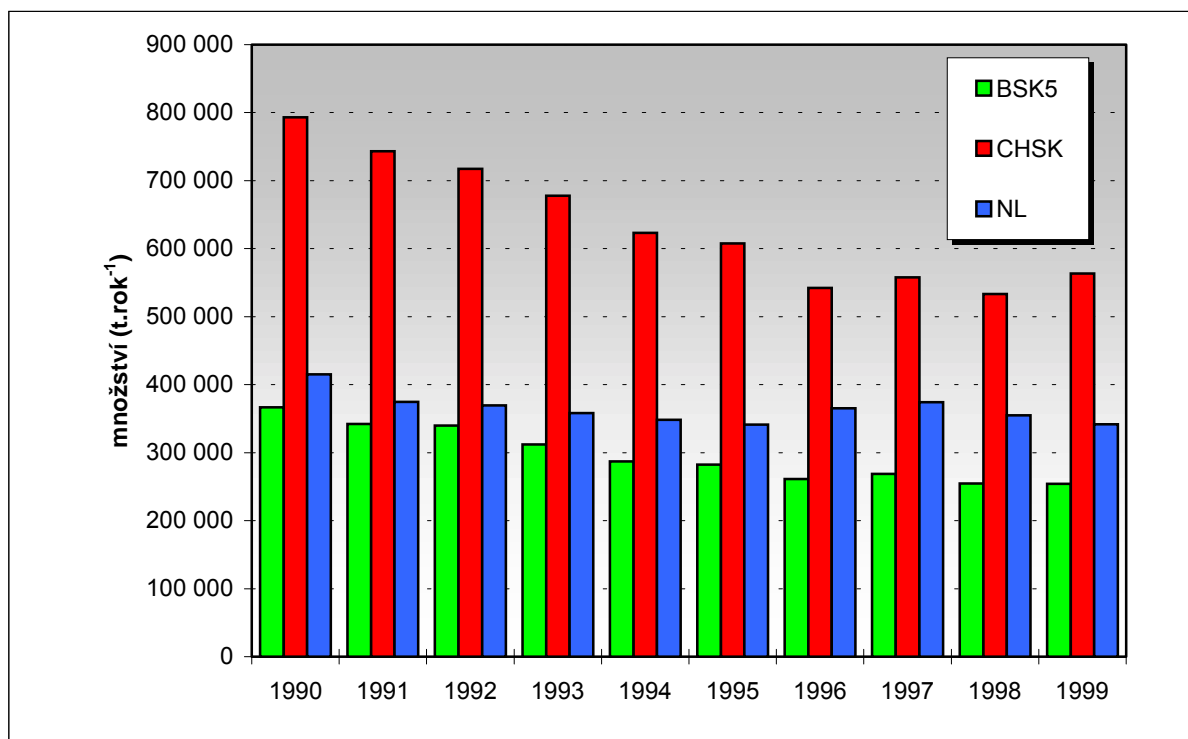
- **Dále se snižuje i množství vypouštěných znečišťujících látek**

Úroveň nakládání s vodami a péče o ochranu vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného, odstraňovaného a vypouštěného znečištění.

Produkované znečištění se v roce 1999 proti roku 1998 v ukazatelích významněji nezměnilo. U BSK₅ došlo ke stagnaci, nerozpuštěné látky se snížily o 13 326 t (3,8 %), ale produkce CHSK se zvýšila o 30 093 t (5,3 %) a produkce rozpuštěných anorganických solí vzrostla o 17 727 t (2,9 %).

V roce 1999 pokračoval trend významného snižování vypouštěného znečištění s výjimkou rozpuštěných anorganických solí, u nichž se do celkové sumy v posledních letech zahrnují i látky obsažené v důlních vodách, jejichž množství značně kolísá.

Produkované znečištění z bodových zdrojů v letech 1990 - 1999

Poznámka: Byl proveden zpětný přepočet uvedených hodnot.

Pramen: VÚV TGM z podkladů a. s. Povodí

Ve srovnání s rokem 1998 se vypouštěné znečištění snížilo v těchto ukazatelích: u BSK₅ o 4 939 t (18,1 %), u CHSK o 24 535 t (24,1 %) a u nerozpuštěných látek o 12 197 t (28,7 %).

Mezi roky 1990 a 1999 došlo k poklesu vypouštěného znečištění u BSK₅ o 84,9 %, u CHSK o 77,8 %, u nerozpuštěných látek o 84,1 % a u rozpuštěných anorganických solí o 37 %. Podářilo se snížit i vypouštěné množství specifických škodlivých látek a těžkých kovů. Např. množství rtuti se snížilo cca ze 2,5 t na méně než 0,5 t.

Evidované znečištění vypouštěné z bodových zdrojů v roce 1999

Evidence v povodí	BSK ₅		CSK _{Cr}		Nerozpuštěné látky		Rozpuštěné anorganické soli	
	počet	t.rok ⁻¹	počet	t.rok ⁻¹	počet	t.rok ⁻¹	počet	t.rok ⁻¹
Labe	406	7 000	406	30 000	415	8 000	71	170 000
Vltava	794	6 506	794	24 486	794	8 726	40	18 150
Ohře	317	3 130	317	11 906	387	6 094	198	160 000
Morava	439	3 529	453	11 919	447	3 708	257	74 000
Odra	234	2 234	234	12 050	244	3 700	99	201 000
Celkem	2 190	22 399	2 204	90 361	2 287	30 228	665	623 150

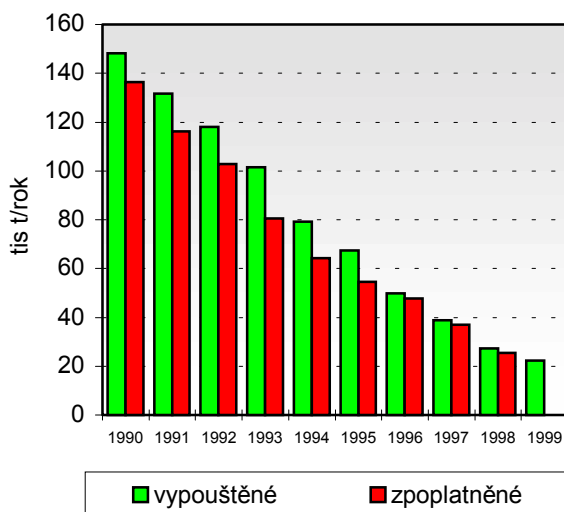
Pramen: VÚV TGM z podkladů a. s. Povodí

Dosažený stav dokumentují údaje o vypouštěném a zpoplatněném znečištění.

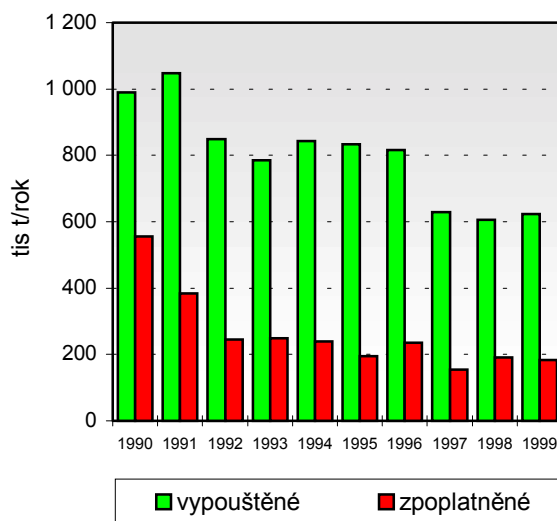
Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění z bodových zdrojů

v letech 1990 – 1999

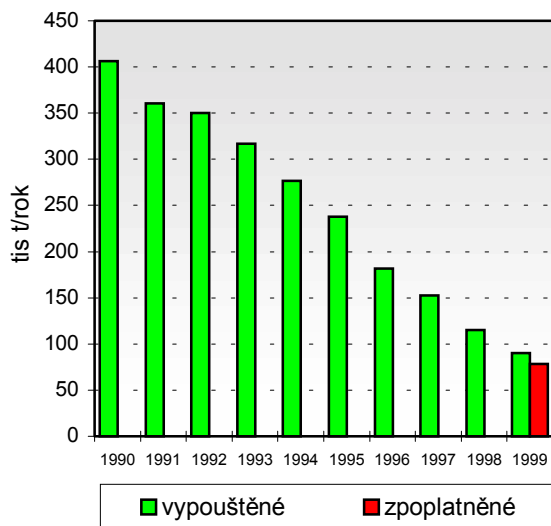
Ukazatel BSK₅

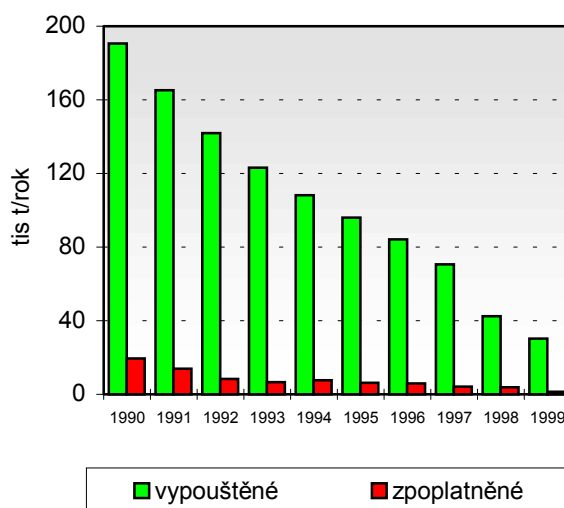
Rozpuštěné anorganické soli

CHSK

Nerozpuštěné látky

Zdroj: VÚV z podkladů a.s. Povodí a ČIŽP

- **Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňují plošné zdroje znečištění**

Podíl plošných zdrojů znečištění je významný zvláště u dusičnanů, méně u fosforu a je odlišný v různých oblastech České republiky v závislosti na hustotě osídlení, podílu čištění odpadních vod, intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovně atmosférické depozice. Plochy postižené znečištěním povrchových a podzemních vod dusičnany z plošných zdrojů zahrnují asi 25% celkové výměry zemědělských půd.

- **Bylo evidováno 186 případů havarijního znečištění nebo ohrožení jakosti vod**

Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek jsou i nadále ropné látky (49% z celkového počtu evidovaných případů), následující chemické látky (16%). Z hlediska původců havárií jsou nejpočetnější havárie v dopravě, které tvoří 16,7% z celkového počtu havárií. Původce se nepodařilo zjistit v 21,5% případů. ČIŽP se v roce 1999 účastnila na šetření 123 případů havárií (66,1%), referáty životního prostředí okresních úřadů šetřily samostatně 63 případů havárií. Za porušení právních předpisů platných ve vodním hospodářství uložila ČIŽP v roce 1999 celkem 412 pokut v právní moci, v celkové výši 8,866 mil.Kč.

4. Správa vodních toků

- **Rozsah odborné správy vodních toků se v roce 1999 výrazně nezměnil**

Strukturu správy vodních toků v ČR v roce 1999 vyjadřuje následující tabulka:

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km	
		1998	1999
Vodohospodářsky významné vodní toky	Povodí Labe a.s.	3 711,8	3 712,7
	Povodí Vltavy a.s.	4 643,5	4 637,5
	Povodí Ohře a.s.	1 981,0	1 981,0
	Povodí Odry a.s.	1 202,5	1 202,5
	Povodí Moravy a.s.	3 744,7	3 738,6
	Celkem	15 283,5	15 272,3
Drobné vodní toky	Státní meliorační správa	34 539,8	34 742,3
	Lesy ČR s.p.	19 730,0	19 730,0
	a.s. Povodí celkem	1 712,5	1 808,6
	Celkem působnost MZe	55 923,9	56 280,9
	Ostatní 1)	4 792,6	4 446,8
	Celkem drobné vodní toky	60 716,5	60 727,7
Vodní toky celkem		76 000,0	76 000,0

Pramen: MZe

¹⁾ v tom správy Národních parků (celkem 1 221,7 km, KRNP 543,0 km, ŠUNAP 640,0 km, Podyjí 38,7 km), újezdni úřad vojenských újezdů, obce a města a ostatní právnické osoby např. doly

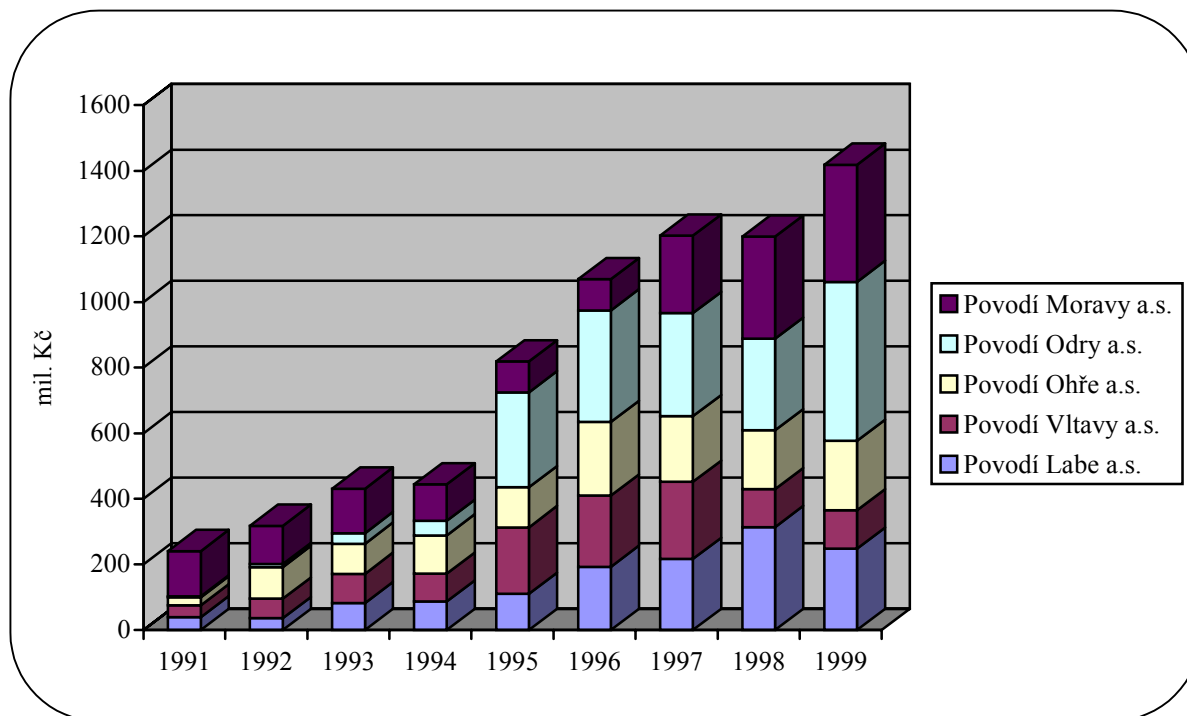
- **Neinvestiční výdaje správců vodohospodářsky významných vodních toků a.s. Povodí se oproti roku 1998 zvýšily**

A.s. Povodí	Výdaje na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v mil.Kč		Výdaje na údržbu vodní cesty a opravy plavebních zařízení v mil.Kč	
	1998	1999	1998	1999
Povodí Labe a.s.	289,30	182,62	33,1	44,21
Povodí Vltavy a.s.	122,02	107,00	20,5	31,0
Povodí Ohře a.s.	166,87	160,08	0	0
Povodí Odry a.s.	206,40	277,1	0	0
Povodí Moravy a.s.	271,70	371,30	3,8	3,0
a.s. Povodí celkem	1 056,29	1 098,1	57,4	78,21

Pramen: a.s. Povodí

- **Investiční výdaje správců vodohospodářsky významných toků se oproti minulým rokům výrazně zvýšily**

Vývoj investiční výstavby a.s. Povodí dokladuje následující graf:

Pramen: MZe – a.s. Povodí

Výrazné zvýšení vynaložených investičních prostředků v posledních letech se projevilo zejména u těch akciových společností, které soustředily veškeré vlastní i cizí zdroje na odstraňování povodňových škod a u Povodí Odry též vzhledem k dostavbě VD Slezská Harta a rekonstrukci VD Morávka.

V roce 1999 získaly a.s. Povodí státní finanční podporu na rekonstrukce vodohospodářských staveb po povodních ve výši uvedené v následující tabulce:

A.s. Povodí	1999		
	Vlastní zdroje	Státní rozpočet vč. SFA	EIB
Povodí Labe a.s.	5,93	26,88	55,94
Povodí Vltavy a.s.	0	0	0
Povodí Ohře a.s.	0	0	0
Povodí Odry a.s.	17,4	155,9	63,2
Povodí Moravy a.s.	7,5	47,7	191,9
a.s. Povodí celkem	30,83	230,48	311,04

EIB – půjčka státu od Evropské investiční banky

SFA – mimorozpočtové zdroje zvláštního účtu státních finančních aktiv

- **Investiční výdaje akciových společností Povodí byly v roce 1999 převážně kryty z vlastních zdrojů**

Investiční výdaje kryté z veřejných rozpočtů byly převážně zaměřeny na rekonstrukce vodohospodářských staveb po povodních. Další investiční výdaje z veřejných rozpočtů jsou uvedeny v následující tabulce, která je členěna dle charakteru investic a zdrojů krytí.

Investiční výdaje a.s. Povodí v roce 1999 - nekryté vlastními zdroji

Charakter investic	Finanční zdroje v [mil. Kč]			
	EIB	Státní rozpočet	Ostatní zdroje ¹⁾	Celkem
Rekonstrukce vodohospodářských staveb po povodních	311,400	230,485	-	541,525
Revitalizace říčních systémů	-	23,514	-	23,514
Protipovodňová opatření	-	46,330	-	46,330
Rekonstrukce VD Morávka	188,900	-	-	188,900
Rozvoj vodních cest	-	24,000	-	24,000
Program 329 060 (Bouřlivý potok)	-	1,000	-	1,000
Důlní škody	-	-	0,800	0,800
PHARE – Povodňové škody	-	-	9,088	9,088
Celkem	499,940	325,329	9,088	835,157

Pramen: a.s. Povodí

- **Ekonomické ukazatele a.s. Povodí byly především ovlivněny poklesem potřeby povrchové vody**

Pokles potřeby povrchové vody pokračoval i v roce 1999, a to jak pro obyvatelstvo, tak i pro potřeby průmyslové výroby a služeb. Oproti roku 1992 byl celkový objem vody dodané za úplatu nižší o 37,9 %, z toho pro veřejné vodovody byl nižší o 38,5 %.

Tržby za povrchovou vodu jsou závislé na celkových odběrech v jednotlivých kategoriích a regionálních cenách, které jsou kalkulovány podle cenových předpisů. Ceny povrchové vody v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby, kterou zabezpečují a.s. Povodí uživatelům vody a jsou závislé na množství odebrané vody a nákladech akciových společností. Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách a pravidel stanovených v měrem Ministerstva financí, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, jenž je uveřejňován v Cenovém věstníku.

Tržby z úplat za odběr povrchové vody /v tis. Kč/ dokladuje následující tabulka:

Povodí Labe, a.s.	Povodí Vltavy, a.s.	Povodí Moravy, a.s.	Povodí Ohře, a.s.	Povodí Odry, a.s.	Povodí a.s. celkem
529 633	383 387	269 989	375 007	278 709	1 836 725

Pozn.: Povodí Moravy včetně PHO (bez PHO = 266 436)

- **Ceny služby a.s. Povodí se oproti roku 1998 zvýšily v průměru o 3% nad inflaci**

Ceny kalkulované jednotlivými a.s. Povodí dokladují následující tabulky:

Cena za odběry povrchové vody pro průtočné chlazení v Kč/m³

A.s. Povodí	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	0,27	0,27	0,08	0,27	0,30	0,33	0,45	0,53	0,61
Povodí Vltavy a.s.	0,27	0,27	0,27	0,42	0,42	0,48	0,51	0,55	0,70
Povodí Moravy a.s.	0,27	0,27	0,27	0,30	0,40	0,42	0,46	0,49	0,53
Celkem a.s. Povodí	0,27	0,27	0,108	0,277	0,314	0,342	0,400	0,51	0,602

Pramen: a.s. Povodí, VÚV TGM

Poznámka: ¹⁾Povodí Ohře a.s. a Povodí Odry a.s. nedodávají povrchovou vodu pro průtočné chlazení

Cena za odběry povrchové vody v Kč/m³

A.s. Povodí	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	0,54	0,54	0,35	0,62	0,75	0,83	0,99	1,16	1,39
Povodí Vltavy a.s.	0,54	0,54	0,58	0,88	0,91	0,95	1,03	1,15	1,41
Povodí Ohře a.s.	0,54	0,54	0,94	1,21	1,31	1,43	1,52	1,67	1,87
Povodí Odry a.s.	0,54	0,54	0,50	0,67	0,80	0,94	1,18	1,40	1,59
Povodí Moravy a.s.	0,54	0,54	1,16	1,40	1,60	1,76	1,92	2,10	2,27
Celkem a.s. Povodí	0,54	0,54	0,637	0,882	0,980	1,075	1,236	1,39	1,59

Pramen: a.s. Povodí, VÚV TGM

- **Příjmy a.s. Povodí za využití vzdouvacích zařízení k výrobě energie zaznamenaly jen mírný vzestup**

Součástí výnosů a.s. Povodí jsou vedle ceny za poskytované služby i ostatní příjmy, především za využití vzdouvacích zařízení k výrobě elektrické energie nebo za využití vzdouvacích zařízení hrazené jinými provozovateli vodních elektráren. Následující tabulky podávají přehled o celkových příjmech jednotlivých akciových společností. Tyto tržby v posledních letech nevykazují výrazné výkyvy. V roce 1999 je zaznamenán velice mírný meziroční vzestup vzhledem k uvádění dalších vodních elektráren do provozu.

Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení v tis Kč

A.s. Povodí	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	31 347	37 798	31 833	28 813	28 836	26 323
Povodí Vltavy a.s.	68 200	93 600	93 200	93 200	101 122	105 103
Povodí Ohře a.s.	292	315	3 347	4 330	3 900	5 278
Povodí Odry a.s.	0	0	0	0	0	4
Povodí Moravy a.s.	9 619	11 647	14 271	15 324	15 176	15 153
A.s. Povodí celkem	109 458	143 360	142 651	141 667	149 034	152 461

Pramen: a.s. Povodí

Malé vodní elektrárny a.s. Povodí

A.s. Povodí	Měrné jednotky	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	Počet MVE	7	8	14	14	15	15
	Instalovaný výkon KW	377	399	2 521	2 650	2 710,5	2710,5
	Výr. el. energie v MWh	1 400	950	7 500	10 700	10 860	8913
	Tržby v tis. Kč	701	897	8 040	11 051	11 566	10 626
Povodí Vltavy a.s.	Počet MVE	3	4	7	10	11	13
	Instalovaný výkon KW	1 252	1 287	1 910	3464	3 629	8 740
	Výr. el. energie v MWh	4 110	4 250	5 470	10 880	36 454	37 403
	Tržby v tis. Kč	2 072	2 393	3 123	8 723	33 823	38 233
Povodí Ohře a.s.	Počet MVE	10	12	15	16	16	19
	Instalovaný výkon KW	11 361	11 605	14 567	14 897	15 029	15 286
	Výr. el. energie v MWh	63 896	82 622	73 016	63 820	72 826	82 868
	Tržby v tis. Kč	49 562	67 714	69 099	64 376	75 113	89 121
Povodí Odry a.s.	Počet MVE	7	10	10	12	14	14
	Instalovaný výkon KW	1 561	1 791	1 791	4 741	4 750	4 750
	Výr. el. energie v MWh	4 369	7 168	8 237	7 245	18 658	26 161
	Tržby v tis. Kč	3 916	6 799	6 253	5 680	17 723	28 220
Povodí Moravy a.s.	Počet MVE	8	8	10	11	12	12
	Instalovaný výkon KW	2 605	2 605	2 663	2 759	3 192	3 192
	Výr. el. energie v MWh	9 123	12 300	11 776	11 742	9 255	12 342
	Tržby v tis. Kč	7 326	11 151	11 955	12 858	9 613	13 266
A.s. Povodí celkem	Počet MVE	35	42	56	63	68	73
	Instalovaný výkon KW	17 156	17 687	23 452	28 511	29 310,5	34678,5
	Výr. el. energie v MWh	82 898	107 290	105 999	104 387	148 053	167 687
	Tržby v tis. Kč	63 577	88 954	98 470	102 688	147 838	179 466

Pramen: A.s. Povodí

- **Ostatní výnosy a.s. Povodí byly již méně významné**

Další příjmy a.s. Povodí spočívají v oblasti pronájmů pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit z nichž nejvýznamnější jsou:

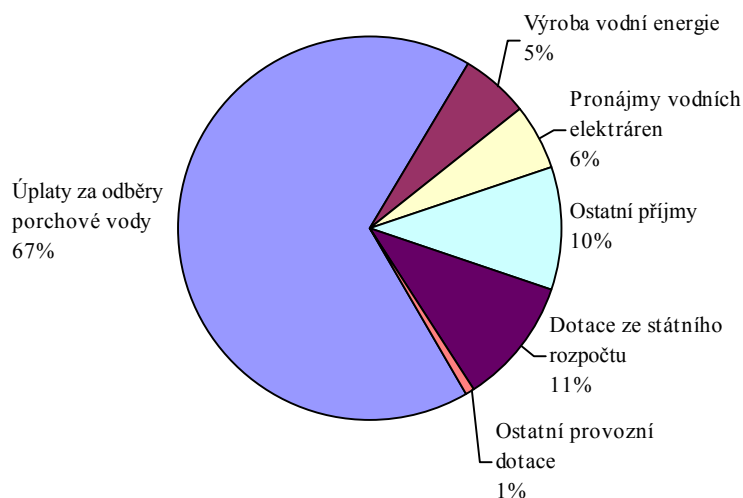
- výkony strojních mechanismů a autodopravy,
- výkony laboratoří,
- projektová a inženýrská činnost,
- prodej software,
- provoz rekreačních zařízení.

Jejich přehled dokladuje následující tabulka v tis.Kč:

A.s. Povodí	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	19 609	12 156	11 484	12 086	21 811	32 356	54 094	50 907	54 754
Povodí Vltavy a.s.	8 700	10 000	8 600	12 200	19 200	23 600	26 800	56 286	49 222
Povodí Ohře a.s.	42 000	35 000	21 000	37 000	47 000	57 000	54 000	64 398	55 922
Povodí Odry a.s.	5 100	5 900	7 000	7 400	14 200	8 000	9 600	70 977	31 033
Povodí Moravy a.s.	9 018	13 774	14 615	13 102	18 647	29 107	29 346	38 021	41 786
Celkem a.s. Povodí	84 427	76 830	62 699	81 788	120 858	150 063	173 840	280 589	232 717

Pramen: a.s. Povodí.

- **Strukturu příjmů a.s. Povodí v roce 1999 znázorňuje tento graf:**

Pramen: MZe – a.s. Povodí

- **Plavební podmínky na vodních cestách zajišťovaly a.s. Povodí**

Na vltavské vodní cestě byla z důvodu vysokých vodních stavů zastavena plavba v březnu od 3.3. do 15.3., v září a říjnu se uskutečnila odstávka vodní cesty a byla provedena plánovaná údržba.

Na labské vodní cestě, po povodňových průtocích, které způsobily zastavení plavby začátkem listopadu 1998, byl na středním Labi, z důvodu nánosů v plavební dráze, snížen ponor na 180 cm. Po jejich odtěžení byl plavební provoz na plný ponor obnoven 7.1. 1999. Po povodni v první dekádě března došlo opět v úseku středního Labe k usazení nánosů a tím ke snížení plavebních hloubek. Ponor plavidel byl snížen na 180 cm. Dnem 1.8. bylo dokončeno odtěžení nánosů a byl opět obnoven provoz na ponor 210 cm.

V povodí Moravy pokračovaly úpravy a rekonstrukce na vodní cestě řece Moravě a na průplavu Otrokovice – Rohatec. Odstraněním nánosů a rekonstrukce dvou plavebních komor byla vodní cesta prodloužena o 4 km v úseku Veselí nad Moravou – Vnorovy. U plavební komory Vnorovy II. byl osazen unikátní otočný most umožňující příjezd k jezovému objektu.

- **Podařilo se odstranit hospodářskou ztrátu Povodí Labe a.s. a Moravy a.s. vzniklou v důsledku povodňových situací**

Hospodářské výsledky a.s. Povodí (zisk, ztráta) v tis. Kč

A.s. Povodí	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Povodí Labe a.s.	19 996	25 200	8 533	-1 800	- 6 808	35 398
Povodí Vltavy a.s.	35 614	29 616	22 058	22 000	14 475	16 853
Povodí Ohře a.s.	7 369	13 426	8 306	7 461	14 625	6 947
Povodí Odry a.s.	24 936	30 996	32 192	-71 500	65 340	66 870
Povodí Moravy a.s.	6 048	3 623	8 047	-68 359	- 41 867	8 930
Celkem a.s. Povodí	93 963	102 861	79 136	-112 198	45 765	134 998

Pramen: a.s. Povodí

Návrh rozdělení zisků rok 1999 v tis. Kč

A.s. Povodí	Účetní zisk nebo ztráta	Rozdělení zisku nebo krytí ztráty					neuhrazená ztráta z minulých let
		rezervní fond	sociál. fond	fond investic	fond rozvoje	fond odměn	
Povodí Labe a.s.	35 398	1 770	3 000	27 628	0	3 000	0
Povodí Vltavy a.s.	16 853	1 753	3 600	10 000	0	1 500	-
Povodí Ohře a.s.	6 947	2 500	500	1 447	0	2 500	-
Povodí Odry a.s.	66 870	3 344	2 307	61 219			
Povodí Moravy a.s.	8 930	447	752	0	0	1 500	6 231

Pramen: MZe

- **Vláda se v průběhu roku několikrát zabývala transformací a.s. Povodí**

Vláda několikrát hledala řešení právních problémů a pochybností, které vznikly způsobem založení a.s. Povodí a jejich vztahem k majetku, který do nich byl vložen mimo proces privatizace. Vláda sledovala východisko z této situace transformací právní formy akciových společností, a to buď exekutivní nebo legislativní cestou.

29. listopadu 1999 usnesením č. 1266 vláda uložila ministru zemědělství ve spolupráci s ministrem životního prostředí předložit do konce ledna 2000 návrh zákona o přeměně a.s. Povodí.

- **Vláda projednala v květnu 1999 Informaci o výsledku kontroly hospodaření akciových společností Povodí a o provedení inventarizace jejich majetku**

Při kontrole hospodaření akciových společností Povodí nebyly v kontrolovaných oblastech a při chování společností zjištěny zásadní nedostatky. Nepotvrdila se ani podezření na trestnou činnost při nakládání s majetkem a při hospodaření a.s. Povodí.

Souhrnně došlo ke zvýšení hmotného investičního majetku a došlo též ke zvýšení souhrnné výměry pozemků.

Při kontrole správného a účelného využití dotací rovněž nebyly zjištěny závažné plošné nedostatky. Při cenové kontrole byla zjištěna některá porušení závazných pravidel tvorby věcně usměrňovaných cen.

• Výdaje Státní meliorační správy na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl se oproti rokům 1997 a 1998 mírně snížily

V roce 1999 byly SMS ze státního rozpočtu přiděleny neinvestiční výdaje v celkové výši 80 054 tis. Kč, z toho na údržbu a opravy vodních toků 67 033 tis. Kč, na provoz vodních toků a vodohospodářských děl 7 839. tis. Kč , na odstraňování povodňových škod 1 424. tis. Kč a na studie odtokových poměrů 1 154 tis.Kč. Z Programu péče o krajinu bylo smluvně z MŽP ČR přiděleno 2 604 tis. Kč.

V rámci údržby vodních toků bylo prováděno zejména sečení, čištění, opravy objektů, likvidace bolševníku a údržba břehových porostů.

Pokrytí výdajů SMS na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v mil. Kč

Výdaje	1997	1998	1999
Rozpočet MZe	71,1	70,8	68,1
Program péče o krajinu	11,0	6,6	2,5
Celkem státní rozpočet	82,1	77,4	70,6
Státní fond zúrodnění půdy	7,4	-	1,0
Celkem	89,5	77,4	71,6
Náprava povodňových škod ze zdrojů Pozemkového fondu	54,7	-	-
Celkem výdaje	144,2	77,4	71,6

Pramen: SMS

Na stavu vodních toků se velmi negativně odrazily povodně v předchozích třech letech. V roce 1999 se realizovalo čištění na 320,731 km vodních toků. Přehled o celkových neinvestičních výdajích včetně nákladů na odstranění povodňových škod podává následující tabulka:

Neinvestiční výdaje na vodní toky v roce 1999 v tis. Kč

	Údržba a opravy	Provoz	Odstranění povodňových škod	Celkem
Celkem	59 066,0	7 822,9	10 001,8	76 890,7

- **Správce drobných vodních toků Lesy ČR s.p. převážně využil disponibilních finančních zdrojů na realizaci protierozních a protipovodňových opatření, včetně obnovy po povodních z let 1997-1998**

Z celkové výše 191,2 mil. Kč prostředků vynaložených v roce 1999 na opravu a údržbu hrazení bystřin ve správě Lesů ČR s.p., bylo využito 129,9 mil. Kč na pokrytí povodňových škod z let 1997 a 1998, z toho 41,9 mil. Kč vlastními prostředky. Jednalo se především o zkapacitnění koryt, odstraňování náplavů a opravy opěrných zdí, dlažeb, příčných objektů a přehrázek.

Z celkových finančních výdajů Lesů ČR s.p. do vodního hospodářství ve výši 464,4 mil. Kč činily výdaje investičního charakteru 273,2 mil. Kč. Z tohoto objemu cca 30,2 mil. Kč představují vlastní prostředky. Investice Lesů ČR byly zaměřeny zejména na výstavbu a rekonstrukci objektů hrazení bystřin převážně v povodněmi zasažených oblastech, kde se projevila nutnost a oprávněnost realizace těchto staveb jako opatření omezující účinky povodní.

Struktura financování Lesy ČR, s.p. v r. 1999 v mil. Kč (mimo obnovy po povodních)

	Dotace	Vlastní zdroje
Investice	242,5	30,2
Neinvestiční výdaje	119,0	72,2
Celkem	361,5	102,4

- **Pokračovaly práce na obnově vodních toků a vodohospodářských zařízení po povodních 1997 a 1998**

Obnova vodních toků a vodohospodářských zařízení po katastrofálních povodních v letech 1997 a 1998 pokračovala i v roce 1999 především na již rozestavěných akcích, ale byla zahájena i celá řada akcí nových. Přes přetrvávající problémy s povolováním akcí především v chráněných krajinných oblastech se od roku 1997 do 31.12.1999 podařilo v rámci obnovy vodních toků realizovat 2175 stavebních akcí, z nichž 2051 bylo dokončeno. Akce povodňové obnovy se týkaly např. přibližně 2200 km vodních toků, 116 km ochranných hrází, 49 vodních nádrží a 175 jezů. Stupeň odstranění povodňových škod u různých správců toků se pohyboval od 40 do 80 %.

Na finanční podporu obnovy vodních toků a na odstranění povodňových škod způsobených povodní z července bylo odsouhlaseno usnesením vlády č. 175/1999 ze dne 3.3.1999 podstatné účelové posílení rozpočtové kapitoly MZe o 719,9 mil. Kč nad prostředky schválené zákonem o státním rozpočtu. Další prostředky ve výši 22,6 mil. Kč byly uvolněny z prostředků zvláštního účtu státních finančních aktiv. Těmito opatřeními bylo umožněno, aby plynule pokračovala realizace akcí obnovy vodních toků rozestavěných v minulém období a současně mohly být zahájeny akce nové. Celkově byly prostředky na odstraňování škod z roku 1997 čerpány z kapitoly MZe ve výši 1777,2 mil. Kč.

Finanční podpora obnovy vodních toků a souvisejících vodohospodářských zařízení na odstranění povodňových škod způsobených povodní z července 1998 vycházela z usnesení vlády ze dne 12. srpna 1998 č. 515 k dalšímu postupu při odstraňování povodní ve dnech 22. a 24. července 1998 a dalších souvisejících usnesení. Další prostředky ve výši 1,7 mil. Kč byly uvolněny se souhlasem Vládního povodňového výboru z prostředků zvláštního účtu státních finančních aktiv. Prostředky na odstraňování škod byly čerpány z kapitoly MZe z programu – Odstranění škod způsobených povodní 1998 ve výši 48,1 mil. Kč.

Příjemci finančních prostředků ze státního rozpočtu byli jednotliví správci vodních toků, tj. a.s. Povodí Labe, Odry a Moravy, Lesy České republiky s.p. a Státní meliorační správa.

Čerpání finančních zdrojů k odstraňování povodňových škod z roku 1997 na vodních tocích a souvisejících vodohospodářských dílech a vodovodech v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpáno v roce 1999		
	Státní rozpočet	Úvěr EIB	Vlastní zdroje
Povodí Odry a.s.	449,1	187,2	46,7
Povodí Moravy a.s.	264,3	340,4	20,1
Povodí Labe a.s.	49,3	98,4	14,6
Státní meliorační správa	104,5	151,2	0,0
Lesy ČR s.p.	106,5	44,6	41,9
Vodovody celkem	73,0	40,0	19,7
Celkem	1046,7	861,8	143,0

Pramen: MZe

Čerpání finančních zdrojů k odstraňování povodňových škod z roku 1998 na vodních tocích a souvisejících vodohospodářských dílech a vodovodech v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpáno v roce 1999		
	Státní rozpočet	Úvěr EIB	Vlastní zdroje
Povodí Labe a.s.	20,1	0,0	1,1
Státní meliorační správa	13,6	0,0	0,0
Lesy ČR s.p.	10,6	0,0	0,6
Vodovody celkem	3,8	0,0	0,9
Celkem	48,1	0,0	2,6

Pramen: MZe

• **Všechna významná vodohospodářská díla byla hodnocena jako bezpečná a funkční**

I v roce 1999 byly na významných vodohospodářských dílech (I. a II. kategorie) v celém rozsahu a stanovených termínech plněny zákonnými předpisy určené činnosti i závazky přijaté jejich vlastníky nebo uživateli ve vztahu k technicko bezpečnostnímu dohledu. Na dílech nebyly zjištěny kritické hodnoty sledovaných jevů nebo skutečností a nebylo nutné přijímat význačná nápravná opatření. Ani na dílech III.kategorie nedošlo k větším poruchám nebo haváriím.

Do okruhu prací úzce vázaných na bezpečnost vodohospodářských děl patřily v roce 1999 praktické aplikace „Metodického pokynu k posuzování bezpečnosti přehrad za povodní“ i řešení grantových projektů „Rizika porušení vzdouvacích staveb na tocích při extrémních hydrologických situacích“ (VUT Brno) a dílčího úkolu projektu „Vývoj metod pro stanovení extrémních povodní“ (ČHMÚ), který zahrnoval „Syntetické zhodnocení dosažených výsledků z hlediska bezpečnosti vybraných přehrad“.

5. Opatření ke zmírnění škodlivých účinků vod, zvláště povodní

- **Souběžně s pracemi na obnově po povodních připravovalo MZe neinvestiční programy na úseku ochrany před povodněmi**

Program stanovování záplavových území

Obsahem je identifikace rozsahu záplav s následným vynesemím do mapových podkladů. Budou posuzovány situace přirozených povodní různé velikosti, vztažené k pravděpodobnosti jejich výskytu. Výstupem bude zákres do mapových podkladů, který poslouží vodohospodářským orgánům ke stanovení záplavových území podél toků. Cílem tohoto programu je postupně vymezit záplavová území na všech vodohospodářsky významných vodních tocích a umožnit jejich stanovení vodohospodářskými orgány, neboť dosud nebyla záplavová území identifikována na 2/3 vodohospodářsky významných vodních toků (cca 10 000 km).

V prvním roce bylo čerpáno 10 mil. Kč. Mezi nejvýznamnější akce pořízené z těchto finančních prostředků patřilo stanovení záplavových území na úsecích toků Tichá Orlice, Třebovka, Dědina, dolní Ohře, Svratka a pořízení geodetických podkladů pro sestavení matematického modelu proudění v úseku Klecany – Mělník na Vltavě. Dále byl zpracován také povodňový model Bohumínska, na jehož základě byla záplavová území také spočítána.

Program studie odtokových poměrů a protipovodňových opatření

Program se zabývá hodnocením vztahu mezi srážkami a odtokovým režimem v území hydrologických povodí. Na základě modelování povodňové vlny je zmapován rozsah povodňové záplavy v daném území (včetně hloubek, rychlostí) a jsou vyhodnocována rizika škod. Dále jsou navrhována variantní opatření na ochranu před povodněmi a pomocí simulačních modelů vyhodnocována jejich účinnost ke snížení povodňových škod. Pro tyto práce jsou přednostně využity matematické modely, pro které je třeba využít přesné výškopisné mapování, příp. digitální model reliéfu. Cílem tohoto programu je zmapovat a zhodnotit stav odtokových poměrů v příslušném povodí a zpracovat koncepční návrhy variant na ochranu před povodněmi, včetně posouzení povodňových rizik v záplavových územích, dále zpracovat plány ohrožených území a částí povodí, které se využijí při rozhodování o prioritách protipovodňových opatření a při rozhodování v rámci správních řízení v území.

Z tohoto programu bylo v roce 1999 poskytnuto správcům toků v kompetenci Ministerstva zemědělství 5 mil. Kč, a to na studie navrhující zvýšení ochrany před povodněmi na úsecích toků Ondřejnice, Svratka, Desná, Bečva a na některé úseky drobných vodních toků ve správě Státní meliorační správy a Lesů ČR.

Z prostředků obou programů byla v roce 1999 vymezena záplavová území na bezmála 500 km vodohospodářsky významných vodních tocích.

- **Byla zahájena realizace nového investičního programu preventivních protipovodňových opatření**

V roce 1999 byly ze státního rozpočtu uvolněny finanční prostředky ve výši 216,9 mil. Kč v rámci programu – Protipovodňová opatření. Prostředky byly využity na realizaci staveb zajišťujících protipovodňovou ochranu především sídlištních aglomerací a dále na financování akce rekonstrukce hráze VD Morávka. Z dalších významných akcí lze jmenovat Třebovka – výstavba poldru č. 2 a Morava-km 328,1–328,8 opěrné zdi. Z celkového počtu 23 zahájených akcí byly dokončeny 4.

Příjemci finančních prostředků ze státního rozpočtu byli jednotliví správci vodních toků, tj. a.s. Povodí Labe, Odry a Moravy, Vltavy a Ohře, Lesy České republiky s.p., Státní meliorační správa a město Otrokovice v rozsahu dle následující tabulky:

Vlastníci a správci	Čerpáno v roce 1999 (mil.Kč)	
	Státní rozpočet	Vlastní zdroje
Povodí Odry a.s.	130,7	21,6
Povodí Moravy a.s.	24,4	2,8
Povodí Labe a.s.	11,9	1,9
Povodí Ohře a.s.	1,0	0,6
Povodí Vltavy a.s.	10,0	0,3
Státní meliorační správa	8,8	0,0
Lesy ČR s.p.	5,9	0,1
Město Otrokovice	24,2	0,9
Celkem	216,9	28,2

Pramen: MZe

- **Pokračovala práce vládního povodňového výboru**

Zkušeností tohoto poradního orgánu ministra životního prostředí, zmocněnce vlády pro formulaci, koordinaci a realizaci Programu obnovy oblastí postižených povodňovou katastrofou v červenci 1997, byly zobecněny do materiálu Ministerstva životního prostředí "Návrh systémových opatření pro obnovu oblastí po povodních", ke kterému vláda přijala usnesení ze dne 14. července 1999 č. 721.

Následně vláda svým usn. ze dne 21. července 1999 č. 751 přijala společný materiál MŽP a MZe "Zpráva o plnění vládou již uložených opatření ke zlepšení stavu povodňové ochrany v ČR".

Práce vládního povodňového výboru byly uzavřeny v říjnu 1999 "Zprávou o stavu likvidace škod po povodních na Moravě a ve východních Čechách v letech 1997 a 1998 a o finančním a materiálním zajištění zbývajících prací a časovém harmonogramu dokončení všech potřebných úprav v povodích postižených povodněmi", kterou společně zpracovalo MŽP a MF, a ke které bylo přijato usn. ze dne 11. října č. 1063. Vláda tutu Zprávu předložila pro informaci příslušným výborům Parlamentu ČR. Zpráva kromě jiného konstatovala nedostatek finančních prostředků na odstraňování škod na korytech vodních toků, silniční síti a na stabilizaci a monitoring sesuvů, vyvolaných nadměrnými srážkami a povodněmi.

- **Byl zpracován návrh koncepčního materiálu - strategie ochrany před povodněmi**

Návrh strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky je zaměřen na oblast prevence a souběžně jsou připravována systémová opatření k řízení činností při výskytu povodní a k obnově postižených území. Při zpracování tohoto materiálu se využilo výsledků komplexního vyhodnocení povodňové katastrofy v letech 1997 a 1998 a rovněž zahraničních zkušeností. Strategie bude především věcně politický dokument, který zohledňuje existující legislativní, organizační, technická a ekologická hlediska, formuluje další možná a nezbytná opatření, vytváří rámeček pro definování konkrétních programů prevence před povodněmi. Zároveň bude prvním uceleným dokumentem tohoto druhu v České republice, neboť až dosud nebyla tato oblast systémově řešena. Prioritou se po povodních v posledních letech stala oblast odstraňování povodňových škod, zatímco preventivní opatření nejsou uspokojivě rozvíjena. Vzhledem k paralelní přípravě nového vodního zákona se některé zásady obsažené ve Strategii, promítnou také do navrhované legislativy, což umožní řešit systémově ochranu před povodněmi na kvalitativně vyšší úrovni než dosud, zejména použitím moderních metod a postupů zaváděných v Evropě.

V návaznosti na předloženou Strategii bude navržen soubor programů, který bude obsahovat opatření ke zlepšení ochrany před povodněmi. V záměrech programů budou obsaženy zejména prvky, které umožňují zjistit rozsah povodňových rizik a přispět k omezení možných škod. Budou tvořeny

jednak neinvestičními programy, jejichž účelem je vyhodnocování rizik spojených s účinky povodní, zmapování ohrožených oblastí a zvýšení varování i informovanosti obyvatelstva. Dále budou navrženy investiční programy, které se zaměří na vlastní opatření, která vyžadují rychlou realizaci a prakticky ihned zvýší úroveň ochrany. Návrh materiálu byl připraven pro jednání vlády.

- **Ke snížení škodlivých účinků vod a k obnově ekologické stability krajiny výrazně přispěl program revitalizace říčních systémů a péče o krajinu**

V rámci celkové koncepce a strategie obnovy ekologické stability krajiny je Program revitalizace říčních systémů souběžně s Programem péče o krajinu a Programem obnovy vesnice významným prostředkem ke zvýšení retenční schopnosti krajiny, k nápravě negativních důsledků nevhodných způsobů obhospodařování půdy a velkoplošného odvodnění a k obnově přirozené funkce vodních toků.

Celkový rozpočet Programu revitalizace říčních systémů v roce 1999, představoval 407 mil. Kč. Jednalo se zatím o nejvyšší částku, která byla ze státního rozpočtu na realizaci programu od roku 1992 poskytnuta. V roce 1999 bylo realizováno 315 opatření. Celková výše investic ze státního rozpočtu, vložená do staveb podporovaných tímto programem činila 399 214 tis. Kč, z toho 7 829 tis. Kč formou návratné finanční výpomoci. Bylo zahájeno 229 opatření s celkovou podporou 227 925 tis. Kč (227 525 tis. dotace, 400 tis. Kč návratná finanční výpomoc) a pokračovala realizace 86 opatření, na které byla poskytnuta podpora ve výši 171 289 tis. Kč (dotace 163 860 tis. Kč, 7429 tis. Kč návratná finanční výpomoc).

Nejvyšší podíl na čerpání prostředků na realizaci revitalizačních opatření měly obce (33,4 % všech finančních prostředků). Příspěvkové a rozpočtové organizace vyčerpaly 29,2 % prostředků, ve většině případů je žadatelem Státní meliorační správa (81 % z finančních prostředků pro rozpočtové a příspěvkové organizace).

6. Rybníkářství a produkční chov ryb

- **Rybníkářství a produkční chov ryb je stabilní, zvyšuje se však zanedbanost stavu rybníčních nádrží a hrází**

Rozhodujícím subjektem v rybníčním hospodářství je Rybářské sdružení České Budějovice, jehož členové obhospodařují 65 % z celkové výměry rybníků a produkují 80 % všech vylovených ryb. Jeho hlavním cílem je údržba rybníků a jejich účelná exploatace respektující ekologické vazby v rybníčním ekosystému a produkce nutričně a zdravotně hodnotných ryb a rybích výrobků. V roce 1999 představoval celkový výlov tržních ryb produkovaných chovem cca 17 500 t.

Tržní produkce ryb podle druhů

Produkční materiál	1998 [živá hmotnost]			1999 [živá hmotnost]		
	Produkce chovem	Výlov na udici	Celkem	Produkce chovem	Výlov na udici	Celkem
Kapr	15 061	734	15 795	15 225	2660	17 885
Lososovité	651	29	680	647	114	761
lín, síhové	450	6	456	450	38	488
Býložravé	528	23	551	548	76	624
Dravé	176	82	258	180	380	560
Ostatní	365	147	512	362	532	894
Celkem	17 231	1 021	18 252	17 500	3 800	21 300

Pramen: Rybářské sdružení České Budějovice

Poznámka: Údaje Výlov na udici v roce 1999 - - nejsou zahrnuty méně významné subjekty

7. Veřejné vodovody a kanalizace

- Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z veřejných vodovodů dosáhl výše **86,9%**

V roce 1999 bylo v České republice zásobováno z veřejných vodovodů 8,936 mil. obyvatel, tj. 86,9 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ve všech veřejných vodovodech bylo vyrobeno celkem 800 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody dosáhly 209 mil. m³, tj. 26,1%. Největší podíl zásobovaných obyvatel vykazuje Praha (99,9%), severočeský (91,8%) a jihočeský region (90,5%), nejnižší středočeský (71,1%) a jihomoravský region (82,8%).

Zásobování vodou z veřejných vodovodů v letech 1989 a 1994 - 1999

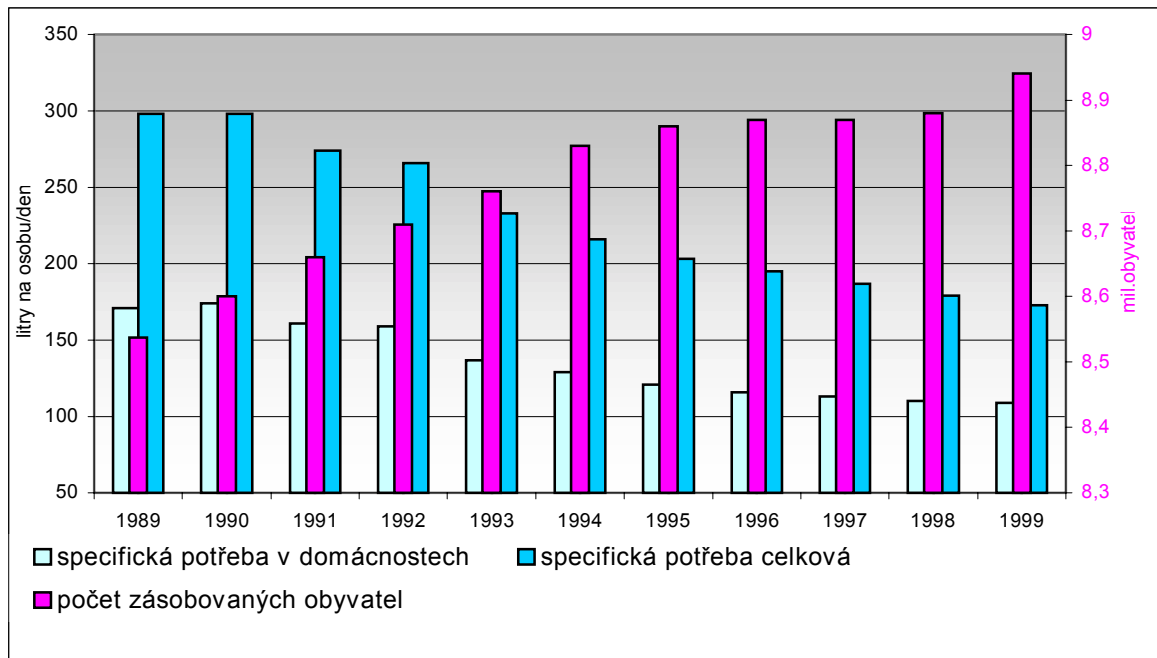
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok						
		1989	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 333	10 331	10 316	10 304	10 295	10 283
Obyvatelé skutečně zásobovaní vodou z veřejných vodovodů	tis. obyv.	8 537	8 831	8 860	8 868	8 866	8 879	8 936
	%	82,4	85,5	85,8	86,0	86,0	86,2	86,9
Voda vyrobená z veřejných vodovodů	mil. m ³ . rok ⁻¹	1 251	1 021	958	944	887	843	800
	%	100,0	81,6	76,6	75,5	70,9	67,4	63,9
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ . rok ⁻¹	929,4	696,2	655,9	631,4	604,0	579,9	564,2
	%	100,0	74,9	70,6	67,9	65,0	62,4	60,7
Specifická potřeba z vody vyrobené	l. os ⁻¹ . den ⁻¹	401	317	296	292	274	260	245
	%	100,0	79,1	73,8	72,8	68,4	64,8	61,1
Specifické množství vody fakturované celkem	l. os ⁻¹ . den ⁻¹	298	216	203	195	187	179	173
	%	100,0	72,5	68,1	65,4	62,6	60,1	58,0
Specifické množství vody fakturované pro domácnost	l. os ⁻¹ . den ⁻¹	171	129	121	116	113	110	109
	%	100,0	75,4	70,8	67,8	66,1	64,3	63,7
Ztráty vody na 1 km řadu *)	l. km ⁻¹ . den ⁻¹	16 842	17 043	16 367	16 801	14 159	12 149	10 709
Ztráty vody na 1 zásob. obyv. *)	l. os ⁻¹ . den ⁻¹	90	92	90	93	79	71	63

Pramen: ČSÚ

Poznámka: včetně vodovodů nezahrnutých do statistického šetření, s výjimkou *) (hlavní provozovatelé v šetření státní statistiky)

- Trend poklesu objemu vyrobené pitné vody a specifické potřeby na jednoho obyvatele se ještě nezastavil

Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifického množství vody fakturované v letech 1989 – 1999 dokladuje následující graf

Pramen: ČSÚ – VÚV TGM

- **Vodovodní sítě se rozšířily o dalších 1 256 km**

Délka vodovodní sítě se zvýšila o 1 256 km a dosáhla délky 50 889 km (bez přípojek), počet vodovodních přípojek se zvýšil o 35 514 a dosáhl počtu 1 327 021, délka vodovodních přípojek vzrostla o 405 km a dosáhla délky 12 703 km, kapacita vodovodů vzrostla o 951 l.s⁻¹ a dosáhla 68 723 l.s⁻¹

- **Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci dosáhl 74,6%**

V roce 1999 žilo v domech připojených na veřejnou kanalizaci 7,67 mil. obyvatel, což je 74,6 % z celkového počtu obyvatel v České republice. Do veřejných kanalizací bylo vypuštěno celkem 592 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 95,0 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 562,9 mil. m³.

Vývoj počtu obyvatel připojených na veřejnou kanalizaci a vývoj čištění odpadních vod v letech 1989 až 1999 dokladuje následující tabulka:

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok						
		1989	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 333	10 331	10 316	10 304	10 295	10 283
Obyvatelé bydlící v domech připojených na veřejnou kanalizaci	tis. obyv.	7 501	7 541	7 559	7 566	7 573	7 657	7 666
	%	72,4	73,0	73,2	73,3	73,5	74,4	74,6
Vypouštěné odp. vody do veřejné kanalizace (bez vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	666,2	649,7	615,6	628,5	620,0	592,2
	%	100,0	75,9	74,0	70,1	71,6	70,6	67,5
Čištění odpadní vody včetně vod srážkových *)	mil. m ³	897,4	819,2	866,3	903,4	842,5	818,9	814,6
Čištění odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	547,3	581,4	555,9	571,5	566,1	562,9
	%	100,0	87,2	92,6	88,6	91,0	90,2	89,7
Podíl čištěných odpadních vod bez vod srážkových	%	71,5	82,2	89,5	90,3	90,9	91,3	95,0
Poměr vody čištěné k vodě nečištěné bez vod srážkových	-	2,51	4,60	8,51	9,31	10,0	10,5	19,2

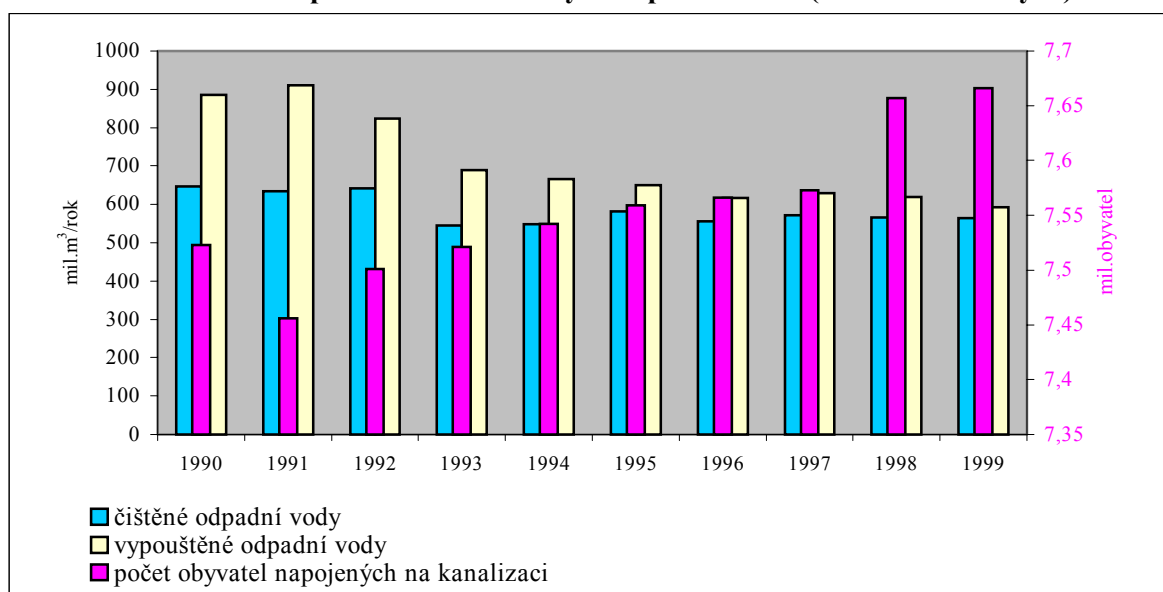
Pramen: ČSÚ

Poznámka: včetně kanalizací nezahrnutých do statistického šetření, s výjimkou *) (hlavní provozovatelé v šetření státní statistiky)

- **Kanalizační sítě se rozšířily o dalších 691 km**

- délka kanalizační sítě se zvýšila o 691 km a dosáhla délky 20 513 km,
- počet kanalizačních přípojek se zvýšil o 20 665 a dosáhl počtu 672 107,
- délka kanalizačních přípojek vzrostla o 271 km a dosáhla délky 6 034 km.

Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci, vypouštěných odpadních vod a čištěných odpadních vod (bez vod srážkových)

- Do provozu bylo uvedeno 47 městských čistíren odpadních vod a jejich celková kapacita v ČR se zvýšila o 36 432 m³/den

Městské čistírny odpadních vod s kapacitou nad 2 000 EO dokončené v roce 1999

Název ČOV	Kapacita ČOV		Technologie čištění *)
	EO	kg BSK ₅ .d ⁻¹	
Mělník	23 900	1 434	N, DN
Úvaly	6 000	360	N, DN
Moravský Krumlov-Zámecká	5 350	321	N, DN
Hejnice	5 000	300	N, DN
Dolní Němčí	3 768	226	N, DN
Mutěnice	3 765	226	N, DN
Rajhrad	3 630	218	N, DN, BP
Loštice	3 511	211	N, DN, BP
Horní Benešov	3 485	209	N, DN, CHP
Vnorovy	3 217	193	N, DN
Boršice	3 098	186	N, DN
Postřelmov	3 000	180	N, DN, CHP
Dolní Bojanovice	2 709	163	N, DN

Pramen: VÚV TGM Praha

Poznámka: *) N – nitrifikace, DN – denitrifikace, BP - biologické odstraňování fosforu, CHP - chemické odstraňování fosforu

Městské čistírny odpadních vod s kapacitou nad 5 000 EO rekonstruované v roce 1999

Název ČOV	Kapacita ČOV		Technologie čištění *)
	EO	kg BSK ₅ .d ⁻¹	
Přerov	140 000	8 400	N, DN
Znojmo	99 000	5 940	N, DN, CHP
Šumperk	50 000	3 000	N, DN, BP
Litomyšl	36 250	2 175	N, DN, BP
Stříbro	13 330	800	N, DN
Milevsko	12 700	762	N, DN, BP
Světlá nad Sázavou	10 460	628	N, DN, BP
Přeštice	9 800	588	N, DN, CHP
Černošice	7 500	450	N, DN
Velké Bílovice	6 500	390	N, DN
Dubňany	6 500	390	N, DN
Lipno	6 000	360	N, DN, CHP, BP
Olešnice	6 000	360	N, DN
Fulnek	4 500	270	N, DN

Pramen: VÚV TGM Praha

- **Jakost pitné vody z veřejných vodovodů je nadále vyhovující**

Ze sledovaného souboru dat z veřejných vodovodů překračovalo limitní hodnoty při hodnocení všech sledovaných ukazatelů dle ČSN „Pitná voda“ pouze 5,36 % údajů. Při hodnocení ukazatelů zdravotně významných bylo překročení limitů zjištěno pouze u 1,88 % údajů.

Ze zdravotního hlediska jsou důležité údaje v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou a mezní hodnotou přijatelného rizika. V roce 1999 došlo k překročení těchto parametrů o 0,27 %, což je jen mírně nad průměrem států EU.

Tyto výsledky se významně neliší od výsledků za předchozí roky, lze sledovat různě se zlepšující stav. K významnějšímu zlepšení o 1-2 % došlo u hliníku, manganu a chloroformu.

- **Vodné a stočné se zvýšilo o 13,9 %**

V roce 1999 představovala průměrná cena vody pitné a užitkové propočtené z realizačních cen včetně DPH k 30.6.1999 v České republice 16,73 Kč.m⁻³ (z toho u domácností 15,76 Kč.m⁻³ a u ostatních 18,29 Kč⁻³) a průměrná cena vody odvedené 14,09 Kč.m⁻³ (z toho u domácností 12,58 Kč.m⁻³ a u ostatních 15,81 Kč.m⁻³).

Jedná se o realizační ceny vody pitné a odvedené propočtené jako vážený aritmetický průměr z podkladových sestav za 85 vybraných provozních společností Vodovodů a kanalizací dle šetření MZe.

Průměrné vodné a stočné v letech 1993 - 1999

Rok	Průměrná cena (Kč.m ⁻³)	
	Vodné včetně vody užitkové	Stočné
1993	6,29	5,62
1994	8,94	7,01
1995	10,19	7,68
1996	11,50	9,17
1997	12,99	9,66
1998	14,53	10,89
1999	16,09	12,87

Pozn. propočteno z celkových tržeb za vodné a stočné dle šetření ČSU

V tabulce jsou uváděny průměrné ceny vody pitné, užitkové a odvedené propočtené z celkového objemu tržeb za vodné a stočné zjišťované u vybraných provozovatelů vodovodů a kanalizací za rok 1999 na základě šetření ČSÚ (statistický výkazu VH P 8a-01).

8. Finanční podpory investic veřejných vodovodů a kanalizací

- **Výše finančních podpor státu ze státního rozpočtu na investice vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod se udržuje přibližně na stejné úrovni jako v předchozích 2 letech**

V roce 1999 byly ze státního rozpočtu poskytnuty na vodohospodářskou investiční výstavbu finanční prostředky v celkové výši 1 718,598 mil. Kč, z toho půjčka (návrtná finanční výpomoc) ve výši 473 mil. Kč.

V rámci programu Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod pokračovala výstavba a obnova 102 akcí řešících zlepšení podmínek zásobení obyvatel pitnou vodou. Z celkového objemu tak bylo vyčerpáno 1 261,546 mil. Kč.

Z významných vodárenských staveb to byla např. výstavba Vírského oblastního vodovodu, dokončování výstavby vodárenské soustavy Východní Čechy a staveb skupinového vodovodu Kladno-Slaný-Kralupy-Mělník. Dále byla v minulém roce zahájena výstavba 72 akcí zahrnující realizaci přírodních a zásobních vodárenských řadů, čerpacích stanic a vodojemů. Z menších akcí do 5 mil.Kč probíhala výstavba u 143 akcí, z toho bylo 20 akcí již rozestavěných.

V rámci programu Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod pokračovala výstavba 17 akcí řešící zlepšení životního prostředí snížením objemu nečištěných odpadních vod vypouštěných do vod povrchových. Z celkového objemu tak bylo vyčerpáno 457,052 mil.Kč. Z významných akcí to byly např. ČOV Kolín, Roztoky, Mělník, Prostějov, Přerov, Třešť, Sokolov, Blansko, Tanvald - Desná, Karviná. Nově bylo zahájeno 7 akcí kanalizací a ČOV.

Pokračovala ještě výstavba 15 akcí odstraňující následky povodní z roku 1997 a 1998. Jedná se o stavby vodovodů v okresech Bruntál, Olomouc, Kroměříž, Brno-venkov, Hodonín, Ústí nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou. Dokončeno bylo 14 akcí. V roce 1999 byly dokončeny následující stavby vodovodů, kanalizací a ČOV dotované ze státního rozpočtu a s celkovými investičními náklady nad 50 milionů Kč:

Dokončené stavby vodovodů a ČOV dotované ze SR v roce 1999

Vodárenská soustava Východní Čechy – Pardubicko	564,5 mil. Kč
KSKM st. č. 6	81,5 mil. Kč
ČOV Kolín	565,0 mil. Kč
Kanalizace a ČOV Tuchlovice	96,3 mil. Kč

Pramen: VÚV TGM Praha

- **Výstavbu kanalizací a ČOV významně finančně podporoval též Státní fond životního prostředí**

V roce 1999 bylo vydáno 88 rozhodnutí o poskytnutí podpory na výstavbu čistíren odpadních vod a kanalizací s celkovými investičními náklady ve výši 2 549 mil. Kč. Celková výše podpory ze SFŽP na tyto akce činila 1344 mil. Kč (58 % dotace, 42 % půjčka).

- **V rámci programu státního rozpočtu „drobné vodohospodářské akce“ v působnosti MŽP byly podpořeny drobné stavby a odkanalizování odpadních vod v menších obcích**

Program je zaměřen na obce, které nemohou řešit problémy s čištěním odpadních vod ze zdrojů Státního fondu životního prostředí nebo prostřednictvím Ministerstva zemědělství. V roce 1999 činil celkový objem jeho finančních prostředků celkem 241,6 mil. Kč a bylo jím financováno 129 akcí.

- **Vláda rozhodla o posílení zdrojů státního rozpočtu ve prospěch veřejných vodovodů a kanalizací z půjčky, kterou poskytne státu Evropská investiční banka**

V souvislosti se schválením návrhu státního rozpočtu České republiky na r. 2000 dne 13. listopadu 1999 vláda pověřila ministra zemědělství a místopředsedu vlády a ministra financí projednáním úvěru od mezinárodní finanční instituce ve výši 100 mil. EUR k zajišťování standardů požadovaných směrnicemi EU v oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod a dále vodovodů a úpraven vod pro zásobování pitnou vodou.

Koncem roku 1999 byla zahájena příprava realizace této půjčky.

- **Byly připraveny projekty, které se budou ucházet o finanční podporu z předstrukturálních fondů ISPA**

V roce 1999 proběhla vstupní jednání s EU o předběžných podmínkách využití předstrukturálních fondů ISPA v oblasti životního prostředí.

S ohledem na aktuální potřebu výstavby a rekonstrukce vodohospodářských zařízení na úseku kanalizací a čištění odpadních vod i vodovodů a úpraven vod byly první připravované projekty orientovány na řešení této problematiky. V ČR bylo rozhodnuto o organizační struktuře zabezpečení

ISPA tak, že za oblast životního prostředí, tedy i vodního hospodářství odpovídá Ministerstvo životního prostředí, zvláště prostřednictvím SFŽP.

Ke konci roku byly projednávány konkrétní projekty s příslušnými útvary EU.

9. Mezinárodní vztahy

- **Pokračovala mezinárodní spolupráce na hraničních vodách**

V roce 1999 probíhala spolupráce na hraničních vodách se SRN, Rakouskem, Polskem a Slovenskem. První zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody se uskutečnilo ve dnech 22 až 23. března 1999 v Praze a komise na něm ustavila Stálý výbor Bavorsko a Stálý výbor Sasko. Jednání zmocněnců vlády České republiky a vlády Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách se v roce 1999 neuskutečnilo, neboť polská strana dosud nejmenovala příslušného zmocněnce. Spolupráce na hraničních vodách však nadále probíhala na úrovni pracovních skupin. Zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody se konalo ve dnech 19.-23.dubna 1999 ve Vídni. Ve dnech 15. a 16.listopadu 1999 se v Praze uskutečnilo pravidelné podzimní setkání zmocněnců. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách byla podepsána dne 16.prosince 1999 a tímto dnem vstoupila v platnost. K realizaci Dohody bude zřízena Česko-slovenská komise pro hraniční vody. Pokračovaly práce na pilotním projektu povodí Moravy, realizované na základě Memoranda porozumění ze dne 22.7.1998. Projekt je součástí mezinárodního projektu, který slouží k ověření Guidelines for Water Quality Monitoring and Assessment of Transboundary Rivers, zpracovaných v Řídící skupině pro Monitorování a hodnocení hraničních toků pod EHK OSN.

- **Metodicky je řešen problém průběhu společných česko-rakouských hranic**

Ministerstvy životního prostředí, zemědělství, vnitra a Povodím Vltavy byl vypracován společný návrh řešení postupu směřujícího k uzavření smlouvy o průběhu společných česko-rakouských státních hranic v oblasti hraničních vodních toků, tvořících státní hranice v okresech Český Krumlov a Jindřichův Hradec. Uzavření smlouvy se předpokládá v r. 2000.

- **Význam mezinárodních projektů na ochranu regionální spolupráce v povodí evropských řek Labe, Odry a Dunaje dále vzrůstá**

Moderní principy ochrany vod, založené na bázi hydrologických povodí velkých řek překračujících hranice více států, rozvíjí Česká republika v rámci mnohostranné mezinárodní spolupráce v ucelených povodích od roku 1990. Je členským státem mezinárodních komisí pro ochranu Labe, Odry a Dunaje a prostřednictvím těchto aktivit přispívá k potřebné ochraně dotčených moří.

V říjnu 1999 se konalo již 12. zasedání **Mezinárodní komise pro ochranu Labe**, na němž byl schválen Mezinárodní program měření na rok 2000 a zmapována stávající úroveň povodňové ochrany, která naváže na zpracovanou Strategii povodňové ochrany v povodí Labe. Komise se rovněž zabývala připravovanou Rámcovou směrnicí o vodní politice EU a jejími dopady na spolupráci v povodí Labe.

V roce 1999 byl ustaven stálý sekretariát **Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (MKOD)** se sídlem ve Vídni.

Dohoda o **Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním (MKOO)** byla podepsána dne 11. dubna 1996 ve Vratislavi a vstoupila v platnost 28. dubna 1999. Dne 3. prosince 1999 se uskutečnila ve Vratislavi první konference ministrů smluvních stran této Dohody.

Dne 22. září 1999 vyslovila vláda České republiky souhlas s přístupem ČR k **Úmluvě o ochraně a využívání hraničních toků a mezinárodních jezer**. Ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací byl k Úmluvě vypracován Protokol o vodě a zdraví, který byl podepsán v Londýně v červnu 1999. Signatářem je i ČR.

- **Česká republika zintenzívnila přípravné práce na přijetí do Evropské unie v oblasti vody**

Problematika týkající se kvality vody spadá do oblasti ochrany životního prostředí. Soubor právních aktů, směrnic rozhodnutí a nařízení EU, které se zabývají životním prostředím a jeho ochranou, se souhrnně nazývá *environmental acquis*. Oblast kvality vody patří k nejkompexnější pojetým a nejvíce rozpracovaným oblastem evropské environmentální legislativy.

V průběhu roku 1999 byly vzhledem k závěrům bilaterálního screeningu (Brusel, leden 1999) specifikovány požadavky pro žádosti o přechodná období směrnic 91/271/EHS, 91/676/EHS, 76/464/EHS a 98/83/EHS.

ČR žádá přechodné období do konce roku 2010 pro splnění některých požadavků směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod. Jedná se zejména o požadavek zajištění kanalizačních systémů a čistíren městských odpadních vod v aglomeracích ve velikostní kategorii 2 000 – 5 000 ekvivalentních obyvatel a dále o vypouštění z čistíren městských odpadních vod do tzv. citlivých oblastí. Zpracování odborných podkladů pro vymezení citlivých oblastí bude dokončeno v roce 2000. Vymezení citlivých oblastí se předpokládá po vstupu zákona o vodách v platnost. Na úseku odkanalizování a čištění odpadních vod (zejména ve vazbě na Směrnicí Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod) bude nutné výrazně zvýšit dosavadní roční výdaje na výstavbu a obnovu a urychlit investování do této vodohospodářské infrastruktury. Výsledky všech dosavadních studií odhadují náklady (v cenové úrovni 1998) přes 70 mld. Kč. Při současné míře investování do této vodohospodářské infrastruktury není možné i přes výraznou finanční podporu ze státního rozpočtu a jiných mimorozpočtových státních zdrojů (SFŽP) dosáhnout potřebných opatření do roku 2005. Za

předpokladu vývoje současného stavu, tj. postupné zvyšování vlastních zdrojů investorů, přibližně stejnou účast státního rozpočtu i mimorozpočtových státních zdrojů, případnou účast ISPA a strukturálních fondů EU je možné předpokládat dosáhnout potřebných opatření koncem roku 2010 za předpokladu získání potřebných doplňkových zdrojů ve výši cca 30 mld. Kč. Jako první krok vláda ČR projednává možnosti půjčky od Evropské investiční banky ve výši cca 3,5 mld. Kč (100 mil. EUR). V souvislosti s přípravou na využití fondu ISPA byla v ČR zpracována metodika stanovení prioritních environmentálních opatření v oblasti VODA.

Pro implementaci směrnice 91/676/EHS týkající se ochrany vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů žádá ČR o přechodné období do roku 2006. Mezi hlavní překážky pro úspěšnou aplikaci zásad nitrátové směrnice patří rozšíření monitoringu povrchových a podzemních vod a zavádění potřebných opatření v zemědělském sektoru.

ČR dále žádá o přechodné období do konce roku 2008 pro splnění požadavků směrnice 76/464/EHS o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí a jejich dceřinných směrnic. V rámci státní sítě sledování jakosti povrchových vod a na základě údajů o vypouštěného znečištění bylo identifikováno překročení komunitárních limitů pro určité zvláště nebezpečné látky (rtuť, kadmium, tetrachlormetan, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, 1,2-dichlorethan, perchloretylen, trichlorbenzen).

V některých lokalitách na tocích sledovaných ve státní síti bylo zjištěno překročení jakostních cílů. Průzkum zdrojů nebezpečných látek pokračuje i v roce 2000.

Rovněž pro plnou implementaci požadavků směrnice 80/778/EHS a 98/83/EHS o jakosti vody pro lidskou spotřebu je požadováno přechodné období do konce roku 2006.

Přechodné období je žádané pro 1,2 dichlorethan, případně pro nově zaváděné ukazatele jakosti pitné vody (*Clostridium pefringens*, antimón, bor, bromičnany, sodík, acrylamid, epichlorhydrin), které dosud nebyly v platných předpisech ČR pro jakost pitných vod obsaženy.

10. Plánování

- **V roce 1999 bylo dokončeno dalších 8 programů rozvoje vodovodů a kanalizací územních celků**

Programy rozvoje vodovodů a kanalizací územních celků (tzn. části okresů, celých okresů nebo skupiny okresů) analyzují podmínky pro zajištění žádoucí úrovně vodohospodářské infrastruktury územního celku, stanovují základní koncepci optimálního rozvoje zásobování pitnou vodou, odkanalizování a likvidace odpadních vod včetně pořadí důležitosti v jednotlivých lokalitách řešeného území s ohledem na vlastnické vztahy, možnosti financování a sociální průchodnost navržených postupů, slouží jako podklad orgánům státní správy a samosprávy při prosazování veřejného zájmu a uplatňování jejich rozhodovacích pravomocí.

Ke konci roku 1999 bylo zpracováno celkem 37 níže uvedených okresů a 7 dalších okresů bylo rozpracováno. Současné byly dopracovány databáze tak, že zbývá zpracovat databázi pro okresy Brno-venkov a Frýdlantsko v okrese Liberec, po aktualizaci i v okrese Praha-východ.

Programy rozvoje vodovodů a kanalizací územních celků v ČR zpracované v letech 1994 - 1999

Poř.č.	okres	dokončení	poř.č.	okres	dokončení
1	Žďár nad Sázavou	1994	20	Hodonín	1997
2	Kutná Hora	1994	21	Svitavy	1998
3	Rakovník	1994	22	Přerov	1997
4	Blansko	1994	23	Kolín	1997
5	Brno-venkov-bez databáze	1994	24	České Budějovice	1997
6	Jihlava	1994	25	Opava	1997
7	Třebíč	1994	26	Břeclav	1997
8	Znojmo	1994	27	Kroměříž	1998
9	Šumperk	1996	28	Liberec	1998
10	Nový Jičín	1996	29	Jablonec n. Nisou	1998
11	Mělník	1996	30	Mladá Boleslav	1998
12	Kladno	1996	31	Karviná	1999
13	Praha-východ-bez databáze	1994	32	Příbram	1999
14	Frýdlantsko-bez databáze	1996	33	Zlín	1999
15	Nymburk	1996	34	Bruntál	1999
16	Frýdek Místek	1997	35	Uherské Hradiště	1999
17	Havlíčkův Brod	1997	36	Praha-západ	1999
18	Cheb	1997	37	Česká Lípa	1999
19	Domažlice	1997	38	Chomutov	1999

- **Resorty MZe a MŽP se připravují na realizaci projektů plánování v oblasti vod**

V roce 1999 probíhalo zpracování I. etapy pilotních projektů plánů oblastí povodí. Na povodí Orlice, Opavy, Lužnice, Svratky a pravostranných přítocích Labe od zaústění Ohře po státní hranici si jednotliví správci toků ověřovali možnosti a způsoby sběru dat a získávání podkladů pro koncepční plánovací činnost. Po dokončení I. etapy pilotních projektů bylo provedeno jejich posouzení Výzkumným ústavem vodného hospodářstva v Bratislavě.

Ministerstvo zemědělství poskytlo v roce 1999 na práce spojené se zpracováním pilotních projektů 3 mil. Kč.

V rámci plánování protipovodňových opatření byla v roce 1999 dokončena první etapa projektu „Flood Management in Czech Republic“, který je pomocí zemím postiženým povodněmi v červenci 1997 a je financován vládou Dánského království. Cílem první etapy bylo provést sestavení matematického povodňového modelu Moravy a Bečvy a jeho pomocí posoudit efekt základních scénářů možné protipovodňové ochrany.

11. Legislativa

- **Vláda schválila věcné záměry základních právních norem na úseku vodního hospodářství**

Věcný záměr zákona o vodách schválila vláda usnesením č. 481 ze 17. května 1999.

Nový vodní zákon je pojat jako kodex vodního práva. Vymezuje právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, stanoví působnost orgánů veřejné správy a upravuje i problematiku financování. Navrhovaný zákon nahradí dosud platnou právní úpravu obsaženou v zákoně č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákoně č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, a v prováděcích právních předpisech. Součástí navrhovaného zákona je i dosud samostatná právní úprava obsažená v zákoně č. 58/1998 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. V zákoně nebudou uvedena ustanovení týkající se veřejných vodovodů a kanalizací.

Do návrhu zákona o vodách jsou také transponována ustanovení příslušných směrnic Evropského společenství na úseku vod.

Návrh zákona vyjadřuje shodný názor obou předkladatelských ministerstev životního prostředí a zemědělství na většinu jeho ustanovení. Nepodařilo se však sladit názor na působnosti obou resortů k zajišťování státní správy podle tohoto zákona. Šlo o zásadní rozpor, který je důsledkem odlišného přístupu k pojetí zákona a náhledu na priority na ustanovení ochrany vod a jejího hospodářského využití.

Návrh paragrafovaného znění zákona byl koncem roku 1999 připraven k projednání tak, aby mohl být do konce března 2000 předložen do vlády.

Věcný záměr zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, schválila vláda usnesením č. 529 z 31. května 1999. Následně připravovalo Ministerstvo zemědělství paragrafované znění k předložení návrhu zákona vládě do 30. června 2000.

Účelem zákona je vytvořit právní rámec pro řádné fungování síťového odvětví vodovodů a kanalizací s charakterem přirozeného monopolu v nových podmínkách. Upravuje vztahy mezi novými vlastníky vodovodů a kanalizací, jejich provozovateli, obcemi a spotřebiteli. V rámci úpravy těchto vztahů se navrhuje zákonem zabezpečit též působnost orgánů veřejné správy a chránit oprávněné zájmy odběratelů. Má rovněž stanovit podmínky pro omezení vlastnických a jiných práv k pozemkům a stavbám v souvislosti se zřizováním a provozováním vodovodů a kanalizací, jakož i zabezpečování jejich technické ochrany.

- **Byl schválen prováděcí předpis k zákonu č. 58/1998 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových**

V březnu 1999 nabyla účinnosti vyhláška MŽP č. 47/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 58/1998 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

- **Vláda schválila nařízení vlády č. 82/1999 Sb., kterým se stanoví ukazatele a hodnoty přípustného stupně znečištění vod.**

Toto nařízení vlády je provázáno se zákonem č. 58/1998 Sb., a je důležitým postupovým krokem v harmonizaci našich příslušných předpisů s legislativou EU zejména v oblasti městských odpadních vod.

- **V dubnu 1999 vláda schválila nařízení vlády č. 100/1999 Sb., o ochraně před povodněmi**

Tímto nařízením vláda nahradila již zastaralé nařízení vlády č. 27/1975 Sb. V průběhu projednávání tohoto nařízení vlády se ukázala nezbytnost upravit příslušná ustanovení související s ochranou před povodněmi nově v zákoně o vodách s ohledem na práva a povinnosti subjektů, kterých se ochrana před povodněmi týká.

- **V první polovině r. 1999 byly připraveny nové prováděcí předpisy k dosud platnému zákonu o vodách**

V červnu 1999 byla schválena vyhláška MŽP č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů. Jejím základem je zvýšení efektivnosti a optimalizace rozsahu ochrany vodárenských zdrojů.

V červenci 1999 nabyla účinnosti vyhláška MŽP č. 176/1999 Sb., kterou se určí seznam hraničních vodních toků tvořících státní hranice.

- **Vláda schválila návrh zákona o veřejném zdraví**

Návrh zákona o veřejném zdraví předložila vláda do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která po projednání vrátila návrh zákona k dopracování.

- **Ke konci roku 1999 byl připraven k projednání návrh zákona o přeměně akciových společností Povodí**

Tímto zákonem se řeší sporné otázky týkající se způsobu založení akciových společností Povodí a jejich vztahu k majetku, který do nich byl vložen mimo proces privatizace podle zákona č. 92/1991 Sb., i další právní pochybnosti v této souvislosti.

Cílem předkládaného zákona bylo vytvořit pouze zákonný rámec pro přeměnu akciových společností Povodí na státní podniky a využít při tom v maximálně možné míře principy, které pro přeměnu akciových společností obsahuje obchodní zákoník, respektive těch, na kterých je postaven zákon o státním podniku.

- **Vláda projednala koncepci resortní vodohospodářské politiky MZE na období před vstupem ČR do EU**

Dne 27. dubna 1999 vzala vláda na vědomí svým usnesením č. 384 Koncepci resortní politiky Ministerstva zemědělství na období před vstupem ČR do EU, mimo jiné též v části týkající se vodního hospodářství. V prosinci dále bylo zajištěno posouzení této koncepce z hlediska jejího vlivu na životní prostředí a na zdraví obyvatelstva a s tímto posouzením byla současně předložena vládě ke schválení.

12. Výzkum a vývoj

- **Výzkum a vývoj na úseku vodárenství, stokování a čištění odpadních vod pokračuje v rámci výzkumných programů MZe**

Účelové financování výzkumu a vývoje je zajišťováno v rámci Výzkumných programů 1996 – 2000 (2001) v programu II (nepodnikatelský výzkum), v podprogramu 11A Hospodaření s vodou v krajině a ochrana hydrosféry a v podprogramu 11B Technologie a ekonomika vodovodů a kanalizací.

V roce 1999 bylo řešeno 11 projektů za 8,1 mil.Kč, z toho 6 projektů v programu 11A za 5,7 mil.Kč (2 projekty byly v roce 1999 ukončeny a 2 zahájeny) a 5 projektů v programu 11B za 2,4 mil.Kč (2 projekty byly v roce 1999 ukončeny a 2 zahájeny).

- **Výzkum a vývoj v oblasti ochrany vod pokračuje v rámci výzkumných programů MŽP**

Účelové financování výzkumu a vývoje je zajišťováno v rámci programu Hydrosféra II. V působnosti Ministerstva životního prostředí jsou řešeny projekty výzkumu k vývoji metod pro stanovení extrémních povodní, vodohospodářského řešení rekultivací a revitalizací Podkrušnohorské uhelné pánve, omezování plošného znečištění povrchových a podzemních vod v ČR, dále k výzkumu metod a rozvoje předpovědních modelů pro potřeby povodňové ochrany a k výzkumu predikčních modelů říčních ekosystémů.

Dále Ministerstvo životního prostředí zajišťuje výzkum prostřednictvím resortní organizace Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, ve které jsou v souladu s výzkumnými záměry schválenými Radou vlády pro výzkum a vývoj řešeny zejména oblasti kvantitativních charakteristik hydrosféry, výzkumu a vývoje metod, procesů a aplikací v oblasti kvalitativních charakteristik hydrosféry, výzkumu a vývoje bilance a predikce antropogenně ovlivněných vodních systémů, výzkumu informačních technologií v oblasti voda, výzkumu hydrické složky přírodních a krajinných systémů a výzkumu a vývoje ovlivnění hydrosféry při nakládání s odpady a škodlivinami.

- **Výzkum a vývoj v oblasti řešení problémů hospodaření s půdou, vodou a krajinou řeší Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha**

V roce 1999 byl zpracován výzkumný záměr „Komplexní řešení problémů hospodaření s půdou, vodou a krajinou“, který byl schválen Radou vlády pro výzkum a vývoj a je zaměřen na analýzu a optimalizaci hydrologických procesů v krajině, infiltrační a retenční kapacitu půd, tvorbu ucelených systémů preventivní ochrany pozemků a krajiny vůči extrémním meteorologicko-hydrologickým situacím, s cílem omezování povodňových a erozních škod a k racionálnímu zadržování a využívání vod v suchých obdobích, zhodnocení účinnosti pásem hygienické ochrany vodárenských zdrojů a vymezení zón diferencované ochrany půd a vod pro ČR, hospodaření s odvodňovacími a závlahovými systémy, úpravu biotopů mokřadů rašelinišť a rybníků, revitalizaci drobných vodních toků, koncepci krajinného plánování, včetně vodního hospodářství v rámci komplexních pozemkových úprav a zdokonalování aplikačních datových a geografických systémů pro půdu a hydrosféru.